

CONCEPTVERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE
HAARLEM OP WOENSDAG 13 2013 OM 19.30 UUR

Voorzitter: burgemeester B.B. Schneiders
Griffier: de heer B. Nijman
Wethouders: de heer E.P. Cassee, de heer P.R. van Doorn, de heer
J.C. van der Hoek, de heer C. Mooij, de heer L.J. Mulder en de heer J. Nieuwenburg

Aanwezig zijn 39 leden: de heer M. Aynan (PvdA), de heer A. Azannay (GroenLinks Haarlem), de heer J. Boer (VVD), de heer D.A. Bol (GroenLinks Haarlem), mevrouw mr. P.J. Bosma-Piek (VVD), mevrouw M.G.B. Breed (D66), de heer G.B. van Driel (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer A.R.F. Gebhardt (GroenLinks Haarlem), de heer W. van Haga (VVD), de heer R.H.C. Hiltemann (Sociaal Lokaal), mevrouw T.E.M. Hoffmans (GroenLinks Haarlem), mevrouw M.D.A. Huysse (GroenLinks Haarlem), de heer E. de Iongh (D66), de heer R.G.J. de Jong (VVD), de heer B. Jonkers (SP), de heer mevrouw D. Kerbert (D66), mevrouw H. Koper (PvdA), de heer H. Kuisman (GroenLinks Haarlem), mevrouw J. Langenacker (PvdA), mevrouw F. de Leeuw-de Kleuver (Ouderenpartij Haarlem), mevrouw D. Leitner (D66), de heer J. van de Manakker (Sociaal Lokaal), de heer A.P. Marselje (D66), mevrouw M. Otten (VVD), mevrouw S. Özogul-Özen (SP), mevrouw M. Pippel (D66), mevrouw A. Ramsodit (PvdA), de heer ir. F.H. Reeskamp (Fractie Reeskamp), de heer W.J. Rutten (VVD), de heer R. Schaart (PvdA), mevrouw M.C.M. Schopman (PvdA), de heer P. Schouten (Sociaal Lokaal), de heer C.J. Schrama (Haarlem Plus), mevrouw C.Y. Sikkema (GroenLinks Haarlem), de heer M. Snoek (CDA), de heer J.J. Visser (CDA), de heer J. Vrugt (Actiepartij) en mevrouw drs. L.C. van Zetten (D66).

VOORZITTER: De heer Visser

De VOORZITTER: Dames en heren, we gaan beginnen met het vervolg van onze begrotingsvergadering. [17.00 uur] We hebben het over de begroting voor 2014 en we zijn toe aan de termijn van het college. De volgorde waarin de collegeleden optreden, is dat de burgemeester begint; daarna spreken achtereenvolgens wethouder Mooij, wethouder Cassee, wethouder Mulder en wethouder Nieuwenburg. Helaas, wethouder Van der Hoek, spreekt u weer als laatste. Uw collega's hebben u beloofd dat zij u alle ruimte geven.

Burgemeester SCHNEIDERS: De meeste fracties hebben in hun eerste bijdrage teruggekeken, en vastgesteld dat dit niet de gemakkelijkste bestuursperiode in de geschiedenis van Haarlem is geweest. Het is een understatement om te zeggen dat dat beeld door het college wordt herkend. We hadden te maken met forse tegenwind, die met de jaren steeds verder aanwakkerde. Toen we van start gingen, dachten we dat we met 35 miljoen euro bezuinigen wel zouden uitkomen. Zekerheidshalve werd een ijkmoment ingebouwd om gas terug te kunnen nemen als zou blijken dat het allemaal wel zou meevallen. Rond dat ijkmoment moesten we helaas vaststellen dat er juist een paar flinke scheppen bovenop gedaan moesten worden. Enerzijds werd dat veroorzaakt door de rijksoverheid, die zwaar bezuinigt. Daardoor liepen en lopen onze inkomsten terug.

Anderzijds worden we natuurlijk zwaar geraakt door de malaise in de vastgoedmarkt. Er wordt aanmerkelijk minder gebouwd. Dat scheelt inkomsten aan leges, terwijl de kosten doorlopen. Wethouder Cassee zal daar straks nog iets over zeggen. Tegelijkertijd hebben we miljoenen op ons eigen vastgoed moeten afschrijven.

Ook intern was er het nodige aan de hand. Juist als er door financiële krapte druk ontstaat, moet je bedrijfsvoering natuurlijk feilloos functioneren. Daar schortte het nog wel eens aan. De motor van de bedrijfsvoering liep bepaald niet soepel. Daarom was het hard nodig om daar groot onderhoud aan te plegen. Gelukkig worden de bouten en moeren nu allemaal stevig aangedraaid. Daardoor komt de bedrijfsvoering nu duidelijk beter onder controle.

Terugkijkend kun je zeggen dat deze bestuursperiode duidelijk afwijkt van de vorige, en misschien ook wel van de periode die daar weer aan voorafging. In die periodes van economische voorspoed stond het bestuur in het teken van ontwikkelen en bouwen aan de stad, terwijl het accent in deze periode toch vooral heeft gelegen op beheeren en beheersen. Het college is zich ervan bewust dat dit grote inspanningen heeft gevraagd van partijen in de stad, maar in het bijzonder toch wel van het ambtelijk apparaat. Intern moest er veel worden bezuinigd en gereorganiseerd. Een groot aantal mensen werd boventallig verklaard. Tegelijkertijd moesten we ons voorbereiden op de komst van een aantal nieuwe taken. Namens het college wil ik respect en dank uitspreken aan het ambtelijk apparaat, dat de rug heeft gerecht en een stevige prestatie heeft neergezet. Ik ben ervan overtuigd dat ik daarbij ook namens de raad spreek. Die dank van het college geldt ook voor u als gemeenteraad. Iedereen weet dat als het hard gaat waaien, het een kwestie van 'alle hens aan dek' is. Je moet er dan samen voor zorgen dat je het schip op een veilige manier door de storm loodst. Het geeft vertrouwen voor de toekomst dat we er als raad en college in zijn geslaagd om ondanks alle politieke verschillen in de raad onze gezamenlijke verantwoordelijkheid te nemen en om te doen wat nodig is. Uiteindelijk blijkt maar weer dat eendracht macht maakt. Uiteindelijk staan we allemaal voor ons Haarlem en voor onze Haarlemmers.

Ik wil graag nog een paar woorden zeggen over de zaken die tot mijn takenpakket behoren. Verschillende partijen hebben gesproken over de leefbaarheid en de veiligheid in de stad, in het bijzonder in relatie tot de criminele jeugdgroep in Schalkwijk. De aanpak is intensief, en die is ook nog lang niet klaar. Ik heb u de eerste resultaten schriftelijk gemeld. Ze geven hoop voor de toekomst. Ik verheug me erop om daarover met u te spreken in de commissie Bestuur. De aanpak kent twee kanten. Aan de ene kant is sprake van repressie. Die is absoluut nodig. Alleen repressie is echter niet de oplossing voor dit probleem. Het kan alleen worden opgelost als jongeren die vooruit willen en die iets van hun leven willen maken daartoe ook het perspectief geboden krijgen, en als ze niet alsmear voor dichte deuren komen te staan en worden buitengesloten. Dat is een collectieve maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Er is ook over handhaving gesproken. De handhavingscapaciteit die we tot onze beschikking hebben, proberen we zo effectief mogelijk in te zetten. De zaak is daar op een goede en verstandige manier gereorganiseerd. Het is jammer dat we uit bezuinigingsoverwegingen nu enkele vacatures moeten openhouden. Dat is echter een tijdelijke maatregel. Structureel bezuinigen we dus niet op handhaving.

Gevraagd is of wij ons op het gebied van regionale samenwerking actief willen inzetten. Wethouder Cassee en ik doen dat met veel plezier. Daarom kan ik uw vraag ook volmondig positief beantwoorden. Wij voelen ons als stad verantwoordelijk voor goed bestuur in de regio Zuid-Kennemerland. Elke gemeente die bij ons aanklopt om hulp of die aan ons voorlegt of er een fusie in zou zitten, vindt bij ons een luisterend oor. Zo zijn we op dit moment intensief met Zandvoort in gesprek. Zandvoort heeft ons gevraagd of zijn gehele ambtelijke dienst bij Haarlem kan worden ondergebracht. Wij onderzoeken nu

of dat kan en onder welke voorwaarden dat wellicht mogelijk is. Als deze plannen wat meer vorm hebben gekregen en dat uitmondt in een soort intentieovereenkomst, zullen we die uiteraard met de raad bespreken. Ook aan Haarlemmerliede hebben we desgevraagd laten weten dat we openstaan voor samenwerking en fusie. Ten slotte meld ik op dit vlak nog dat wij als centrumstad het initiatief hebben genomen om een visie op de positie van Zuid-Kennemerland, de IJmond en de Haarlemmermeer in de Amsterdamse regio te formuleren.

De heer SNOEK: U geeft aan dat u te kennen heeft gegeven dat 'wij' openstaan voor een fusie. Is dat de positie van het college of van de raad?

Burgemeester SCHNEIDERS: Als een gemeente aangeeft dat ze met ons wil fuseren, vermoed ik dat u daarvoor open zult staan. Ik spreek nu natuurlijk niet namens de raad. De vraag is ook nog niet gesteld. Als ze wel gesteld wordt, bespreken we haar uiteraard met de raad.

De heer SNOEK: Waarom vermoedt u dat wij daar allemaal zo om staan te springen?

Burgemeester SCHNEIDERS: We staan er niet om te springen, maar ik vermoed dat u de lijn van het college zult delen dat wij ons als centrumstad verantwoordelijk voelen voor goed bestuur in Kennemerland. Als die vraag gesteld wordt, staan we daarvoor open.

De heer SNOEK: Wij gaan daarover graag het gesprek met u aan als het zover is.

Burgemeester SCHNEIDERS: Ik had het over onze positie in de Amsterdamse regio. Wij zijn bezig om samen met alle colleges uit Zuid-Kennemerland, de IJmond en de Haarlemmermeer een visie op te stellen. Die is nagenoeg gereed. Binnenkort ronden de colleges die visie af. We hopen het stuk nog in deze periode aan u voor te leggen. Zo kunnen we straks in de nieuwe situatie een vliegende start maken, samen met de Amsterdamse regio. Haarlem is namelijk steeds meer verbonden en verweven met de Amsterdamse regio. Naar de opvatting van het college is dat een heel goede ontwikkeling.

De heer SNOEK: Wij kunnen ons goed vinden in het veiligheidsbeleid van de burgemeester. Dat geldt ook voor zijn aanpak van de criminele jongeren. Daarvoor nogmaals onze complimenten. We hebben ook een vraag aan de heer Mooij gesteld over het jongerenwerk. Die raakt ook uw portefeuille, omdat een deel van het straathoekwerk vanuit het veiligheidsbeleid wordt betaald. Het college heeft een brief geschreven, waarin staat dat het een voorkeur heeft voor één partij voor het straathoekwerk en het jongerenwerk. Wat is uw visie daarop?

Burgemeester SCHNEIDERS: Ik vind dat we overheidsgeld zo efficiënt mogelijk moeten inzetten, zodat we een zo groot mogelijk maatschappelijk effect weten te bereiken. Het jongerenwerk is nu versnipperd georganiseerd. We werken met drie organisaties, die allemaal verschillend zijn ingericht en ook een heel verschillende overhead hebben. Bij de een is die echt veel hoger dan bij de ander. Ik denk dat het alleen maar winst is om te streven naar een situatie waarin we één partij contracteren die het beste aanbod heeft voor de beste prijs. Daar moeten we naartoe werken.

De heer SNOEK: Wij zien dat de partijen ook heel verschillende kwaliteiten hebben. We denken dat de diversiteit van aanbieders binnen de nieuwe subsidiesystematiek ook een kracht kan zijn. Deze discussie volgt nog in de commissie Bestuur.

Burgemeester SCHNEIDERS: Beslist.

Wethouder MOOIJ: Laat ik maar met de financiën beginnen. De begroting voor 2014 die wij voorleggen, is sluitend. Dat komt door een aantal extra maatregelen die wij hebben moeten treffen. Daarover heb ik van de raad niet zo erg veel opmerkingen gehoord. U ziet ook dat we er voor de volgende jaren nog niet zijn. Daar hebt u ook over gesproken. Er moet een takendiscussie gevoerd worden, waar in de commissie uitgebreid over is gesproken. U hebt daar bijna allemaal aandacht aan besteed in de eerste termijn. U hebt aangekondigd dat de organisatie daarvan spoedig door u ter hand genomen zal worden.

Wij wisselen hierover volgende week donderdag nog van gedachten. Alles wat daarover te zeggen zou zijn, moet ik denk ik deels voor die avond bewaren. U hebt ook aangegeven dat het geen gemakkelijke operatie zal worden, gezien wat in deze vier jaar al aan bezuinigingen naar voren gebracht moest worden. Anderzijds proef ik dat u daar met de nodige moed aan zult beginnen. Die moed zult u ook nodig hebben.

Sommigen van u, zoals de heren Reeskamp en De Jong, hebben gesproken over de schuldpositie van Haarlem. Die is relatief hoog. De rente is laag en gaat voorlopig niet met sprongen omhoog; integendeel. De financiële druk daarop blijft bestaan, al zit daar geen dreiging in. Een aantal van u heeft aangegeven dat het wenselijk zou zijn om de schuldpositie in de komende jaren naar beneden te brengen. De heer Reeskamp heeft daarvoor ook een voorstel gedaan. Zoals u zich zult herinneren, is daarover driekwart jaar geleden een notitie in de commissie besproken. U weet wat u in dat geval te doen staat. Hier zullen middelen voor moeten worden vrijgemaakt. Die afweging zal een nieuwe raad moeten maken, zeker ook vanuit het perspectief van de takendiscussie. Die zal immers wat geld moeten opleveren om ook dit probleem te financieren. Deze afwegingen moeten in een volgende raadsperiode gemaakt worden.

Als u het beleid voortzet dat ten aanzien van investeringen is ingezet, gaat de schuldpositie van Haarlem in de komende jaren vanzelf naar beneden. U wilt het proces echter versnellen. Dat proeven wij althans uit wat u gezegd hebt. Daar zullen we extra middelen voor nodig hebben.

De heer SNOEK: Verwijst u nou naar het investeringsplafond?

De Wethouder MOOIJ: Dat is één instrument dat u hanteert om de schuldenpositie in de hand te houden.

De heer SNOEK: Met het investeringsplafond zorgen we ervoor dat de schuld niet hoger wordt, maar we zorgen er niet voor dat de schuld lager wordt. We hebben hiermee een maximum gesteld aan de schuld.

Wethouder MOOIJ: Dat zit daar ook in. U hebt namelijk ook maatregelen genomen over het investeringsvolume. Dat neemt in de komende jaren sterk af, zoals u in de schema's kunt zien. U hebt dus een aantal maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat de schuldpositie in de komende jaren afneemt. Als u dat versneld wilt doen, kan dat. U zult echter extra middelen beschikbaar moeten stellen om tot grotere aflossingen over te gaan. Een ander belangrijk punt zijn de risico's in de begroting. Hoe meer risico's, hoe meer problemen kunnen ontstaan. In de afgelopen tijd hebben we geprobeerd om een aantal risico's uit de begroting te halen. Dat is ook gelukt. Er is nog één groot risico waarover u vragen hebt gesteld. Dat is de personeelslast. De personeelslast wordt lager begroot dan hij daadwerkelijk is. Daartoe hebt u een aantal jaren geleden besloten. Daar is ook een aantal redenen voor. Het college heeft gemeend dat de afstand tussen de reële last en dat wat in de begroting staat te groot is. Daarom is deze afgewaardeerd. Er blijft nu nog een verschil over van 1,1 miljoen euro. Sommigen hebben gevraagd hoe dit bedrag gefinancierd moet worden, en of daarmee een tekort dreigt. Dat is niet het geval. Met de organisatie zijn afspraken gemaakt. Het verschil van 1,1 miljoen euro dat nog in de begroting zit, zal binnen de begroting moeten worden opgevangen door maatregelen op personeelsgebied van alle afdelingshoofden. In de bestuursrapportage mag op dit punt geen overschrijding in de rapportage voorkomen. Dat kan door beheersmaatregelen te nemen, of met vacaturegelden om te gaan. Dat zal in de komende tijd ook gevolgd moeten worden, zoals we ook de inhuur gevolgd hebben. Ik houd de organisatie er dus aan dat die 1,1 miljoen euro niet terugkomt in de bestuursrapportage. U kunt zich natuurlijk afvragen waarom we dit niet helemaal dichtregelen. Afgezien van het feit dat dat een extra last van 1,1 miljoen euro zou meebrengen, neemt het ook de stimulans weg om het personeelsbeleid zo in te richten dat de gemiddelde personeelslast niet automatisch omhooggaat. Dat was destijds de reden waarom deze maatregel in gang is

gezet. We moeten er in het personeelsbeleid dus voor zorgen dat de gemiddelde last naar beneden gaat, zodat de stimulans blijft bestaan.

Mevrouw SIKKEMA: Ik vind uw uitleg heel helder. Hoe realistisch is dit, nu we al de externe inhuur hebben verminderd en het aantal fte hebben teruggebracht? Kun je dit nog van de organisatie vragen?

Wethouder MOOIJ: Dat is een terechte vraag. Zo zijn we de discussie intern ook begonnen. Houd je zo niet deels een gat voor de toekomst in stand? Daar is uitvoerig over gesproken. Het antwoord dat we hebben teruggekregen, is nee. De totale personeelslast bedraagt 70 miljoen euro. Daar moet middels gerichte maatregelen en goede sturing een bedrag van 1,1 miljoen euro in te vinden zijn, door de maatregelen die ik schetste. Er zal op gestuurd moeten worden en er komt meer op de personeelsbegroting af. Toch moet het kunnen.

Mevrouw SIKKEMA: Dat is helder. Het gaat mij niet alleen om een gat voor de toekomst, maar ook om ziekteverzuim, werkdruk en het personeelsbeleid daaromheen.

Wethouder MOOIJ: De maatregelen waarover ik het nu heb, zullen er niet voor zorgen dat er een enorme druk op iedereen komt. Daar zal het niet in gevonden worden.

De heer DE IONGH: Mijn vraag is of bij dit beleid ook de kwaliteit van het personeel goed in de gaten gehouden wordt. Er wordt immers steeds meer verwacht dat het personeel van hoge kwaliteit is. Je kunt dat hierbij ook uit het oog verliezen.

Wethouder MOOIJ: Ook mevrouw Sikkema heeft daarover een vraag gesteld. Die kan ik nu wel behandelen. Voor de kwaliteit van het personeel, de vele omscholingen die nodig zijn, en het voorbereid zijn op wat er in de maatschappij gebeurt, hebben wij het budget opleidingen. Dat moeten worden ingezet om ervoor te zorgen dat men blijft in het vakgebied waarin men is aangesteld. Dat beleid is een tijd geleden ingezet. Daarmee blijft je werken aan de kwaliteit van het personeel. Daarnaast zitten er boventalligen in het sollicitatiehuis. Daarvan proberen we een zo groot mogelijk deel in te zetten in de eigen organisatie. Zij moeten echter voldoen aan de kwaliteitseisen die gesteld worden. Dat is en blijft een zaak van grote zorg en aandacht. Simpel is het allemaal niet, maar het moet op deze manier worden voortgezet. U blijft geconfronteerd worden met inhuur. Dat is op zich niet slecht. Een organisatie als de onze heeft een flexibele schil nodig. Jaren geleden werd er juist voor gepleit om die schil te vergroten. Dat is te ver gegaan. We hebben de schil gehalveerd. Ik denk dat u in de komende jaren met deze omvang geconfronteerd zult blijven worden. We zullen ook kijken hoe groot die omvang moet zijn. Daar zul je soms ook je kwaliteitsimpuls vandaan halen. Je huurt soms voor beperkte tijd kwaliteit in om een taak te verrichten, die je niet permanent zelf kunt verrichten. Zo zal het personeelsbeleid en de kwaliteit bij de gemeente in stand moeten blijven.

Mevrouw SIKKEMA: Ik stelde mijn vraag omdat de rol van de gemeente verandert. Je verwacht daarin andere kwaliteiten van personeel. Mij is absoluut duidelijk dat u wilt investeren in de kwaliteit van personeel. In hoeverre wordt ook rekening gehouden met de andere rol van ambtenaren?

Wethouder MOOIJ: Dat vond ik een heel goede opmerking, want dit is natuurlijk waar. De verandering gebeurt niet van de ene op de andere dag. Dit speelt al langere tijd. Het heeft onder andere te maken met een decennialang proces van inspraak en alles wat daarbij komt kijken, met vragen die burgers stellen en de Wob. Kortom: je wordt er van alle kanten mee geconfronteerd. U moet er natuurlijk niet van uitgaan dat mensen die hier werken er zelf niets van merken. Zij veranderen mee met die wereld. Voor een deel moet je daar via opleidingen in investeren. Dat gebeurt ook.

Mevrouw LANGENACKER: Wij vinden het goed dat GroenLinks hier vragen over stelt. Ook voor ons spelen die vragen een rol. Er is een veranderde rolopvatting over de overheid en er zijn bezuinigingen doorgevoerd in de afgelopen jaren. In het verleden zat er bij het jaarverslag ook een sociaal jaarverslag. Dat is op een bepaald moment

afgeschapt, misschien omdat wij daar als raad niet over gingen. Inmiddels zien we dat de gevolgen van de maatregelen die we treffen gevolgen hebben voor het beleid. Daarom is mijn vraag of het een idee is om zo'n sociaal jaarverslag in de toekomst weer in te voeren. We kunnen daarin dit soort aspecten blijven meenemen.

Wethouder MOOIJ: In het algemeen vind ik dat wij behoorlijk wat gegevens produceren, in bestuursrapportages en andere verslagen. Ze hebben bovendien de neiging om uit te dijen. De programmabegroting is in vergelijking met tien jaar geleden een heel ander stuk geworden. U krijgt heel veel informatie. In de bestuursrapportage wordt ook nu al aandacht besteed aan een aantal sociale aspecten, zoals de boventalligen. Veel van die aspecten vindt u daar al in. Ik zou er niet voor willen pleiten om daar nog een verslag aan toe te voegen. Vergeet u ook niet dat dit allemaal tijd kost. Bij een krimpende organisatie moet je je afvragen of je die tijd daaraan wilt besteden.

Mevrouw LANGENACKER: Ik snap uw reactie. Ik zeg niet dat ik extra informatie zou willen. Ik kan me voorstellen dat de informatie nu versnipperd wordt verstrekt en dat ze straks in één product wordt aangeboden. Ik vraag u dus om het te bundelen. Dat is een suggestie.

Wethouder MOOIJ: Ik neem die suggestie over, zoals u die nu formuleert. Wel wil ik haar verbinden aan de rapportages die wij al verstrekken. We zullen eens goed kijken hoe we dat vorm kunnen geven.

Mevrouw LANGENACKER: Dat is goed. Dank u wel.

Wethouder MOOIJ: Over Haarlem presteert beter is ook in de commissie gesproken. Dat is de richtlijn of grondwet die wij nu hebben om de kwaliteit van het personeel met daadwerkelijke maatregelen gestalte te geven. Ik heb al vele keren gezegd en herhaal nog maar eens dat dat een proces is dat niet van de ene op de andere dag verandert. Het is belangrijk om de toekomst aan te kunnen met die veranderende organisatie. De heer Reeskamp heeft daarvan denk ik terecht gezegd dat we gestopt zijn met het groots aankondigen van de ene reorganisatie na de andere. Er vinden echter voortdurend veranderingen in de organisatie plaats. Daar hoeven we niet ingewikkeld over te doen. We hoeven er geen grote woorden aan te wijden. Dit moet voortdurend gebeuren en het gebeurt ook voortdurend, zonder dat het tot grote opgewondenheid zou moeten leiden. Daar moet echter een goed personeelsbeleid tegenover staan, en er moet zorg zijn voor personeel dat arbeidsplaatsen dreigt te verliezen. Zoals u weet doen wij daar alles aan. Er wordt ook extern naar gekeken en ik heb de indruk dat dit op zich goed loopt.

Mevrouw Langenacker heeft gevraagd of wij ook iets doen aan uitwisseling van personeel met andere gemeenten. Dat is zeker het geval. Er wordt bijvoorbeeld overlegd over vacatures. Het is niet zo dat op grote schaal uitwisseling plaatsvindt. Op dit moment zou dat veel onrust geven en daarom zijn we daar voorzichtig in. Een actief personeelsbeleid houdt in dat we bij andere gemeenten kijken, zeker wat betreft de boventalligen. We stimuleren de mensen ook zelf om bij andere gemeenten te kijken. Daar is het sollicitatiehuis ook voor. In die zin vindt uitwisseling dus zeker plaats. Ook zonder dat wij ons ermee bemoeien merk ik vaak dat mensen die hier vertrekken naar gemeenten in de omgeving gaan. Ik denk dat dat goed is.

De heer Schrama heeft een aantal opmerkingen gemaakt over automatisering en de kosten daarvan. Binnenkort ontvangt u daarover een notitie. U hebt het schemaatje al gezien. Het verschijnt nu in kleur en dan is het nog veel duidelijker. U vroeg wat de opbrengsten daarvan zijn. Die zijn verdraaid moeilijk in te schatten, moet ik u zeggen. U hebt echter vele efficiëncymaatregelen getroffen. Daar zijn vele miljoenen uitgekomen. Die zijn voor een groot deel opgevangen met investeringen in automatisering. Die maken het immers mogelijk om efficiency op personeelsgebied tot stand te brengen. Daar zit dus de winst. Ik heb nog één opmerking over cultuur. Ik weet dat u daar erg veel van houdt. De heer Vrugt heeft gevraagd of grote investeringen in cultuurinstellingen nou echt nodig zijn.

Houdt u in de gaten dat de Toneelschuur er inmiddels tien jaar staat. De slijtage is groot. Er zijn miljoenen bezoekers per jaar. Daar wordt in geïnvesteerd. De stoelen moeten vervangen worden en er wordt naar de veiligheid gekeken. Er zijn veel installaties bij de podia. Die worden gekeurd en moeten vervangen worden. We kijken er heel kritisch naar. Als er iets in de begroting wordt opgenomen, wordt altijd gekeken of het echt nodig is. Als investeringen een jaar kunnen worden opgeschoven, gebeurt dat.

De heer SNOEK: Op pagina 250 van de begroting staat nog een reserve onderhoud cultuurpodia. Het onderhoud hebben we juist overgedragen aan de podia. Kan hiermee deze reserve vrijvallen?

Wethouder MOOIJ: Dat zou ik even moeten nagaan.

De heer SNOEK: We nemen het antwoord morgen graag mee bij de behandeling van de moties, omdat we deze reserve als dekking gebruiken.

Wethouder MOOIJ: Dat begrijp ik.

U hebt ook aan mij vragen over subsidies gesteld. Er is een voorstel aan u gepresenteerd. Dat hebt u goedgekeurd. U hebt daarin kunnen zien welk idee er is over subsidieverstrekking in de toekomst. Daar is een overgangsperiode bij opgenomen. Dat lijkt mij een goede zaak. U kunt ook zien wat vanaf 2016 de systematiek is. Het leuke van aanbesteden is dat u zelf kunt bepalen welke eisen u wilt hanteren. U kunt dus uw hele programma daarin opnemen. Vervolgens kunt u zien wie daaraan het beste voldoet. Dat is een ideaal systeem.

De heer SCHRAMA: Dank voor de opmerking dat u in de komende tijd komt met een nadere toelichting op alle ICT-kosten. Het gaat er niet om dat ik niet beseft dat we investeringen doen. Het gaat erom dat we het hebben over een bedrag van 40 miljoen euro, waarbij totaal niet transparant is waarvoor het bedoeld is. Daar wil ik graag inzicht in. Ik ben blij met de belofte dat u dat in de komende tijd zult geven. We kunnen dan zien waarvoor het geld allemaal nodig is. Ik dank u daarvoor en zie de toelichting met belangstelling tegemoet.

Wethouder MOOIJ: Het is heel moeilijk om aan te geven wat de investeringen nou precies opleveren. Dat geldt voor heel veel uitgaven die wij doen. Wij beschikken over een bepaald bedrag. Dat wordt jaarlijks aan apparatuur uitgegeven. Dat is gewoon nodig. Als u vindt dat het niet nodig is, moet u een tegenvoorstel doen. Wat het allemaal precies oplevert, kan ik u niet vertellen. Dat geldt ook voor gebouwen. Wat levert een gebouw op? Tja, dat we droog zitten.

De heer SCHRAMA: Mijn vraag is veel simpeler. Het gaat mij erom dat ik nu totaal niet weet waar dat geld voor bedoeld is. U zegt dat u dat weet. Prima, dan willen we dat graag van u zien. Wij kunnen dan zien waar al die miljoenen voor nodig zijn. We kunnen dan een afweging maken.

Wethouder MOOIJ: U wilt dus weten in welke apparatuur die 8 miljoen euro gestoken wordt?

De heer SCHRAMA: Nee, het is een bedrag van 40 miljoen euro. Het zijn investeringen voor vijf jaar. Ik vind dat een waanzinnig hoog bedrag. Ik wil weten waarvoor het bedoeld is. Dat is toch duidelijk? Het is een eenvoudige vraag.

Wethouder MOOIJ: Dat kunt u in de begroting zien. Het zijn niet alleen investeringen, maar ook jaarlijkse kosten. U hebt zelf besluiten genomen over wat u gaat investeren in de Zijlpoort en de Raakspoort. Die stukken hebt u allemaal gehad.

De heer SCHRAMA: Toch wil ik graag een overzicht. Ik kan het ook bij Concern niet krijgen. Ik heb het daar gevraagd en ook daar weet men niet precies welke cijfers eronder hangen. Ik zou dat graag van u willen weten.

De heer SNOEK: Wij hebben al aangegeven dat de subsidiesystematiek wat ons betreft een van de verdiensten van deze coalitie is. Wij beschouwen u als de hoeder van het gedachtegoed dat daarachter zit. Dat is juist om strategisch te kijken, het veld te

verbreden, meer partijen te betrekken en kansen te geven, en niet om maar te blijven vastzitten aan dezelfde partijen en ieder jaar te doen wat we altijd al deden. Hoe kijkt u als hoeder van deze nieuwe subsidiesystematiek naar het antwoord van het college over het jongerenwerk? Daarin staat dat men bij uitvoering van die subsidiesystematiek bij voorkeur streeft naar één aanbieder. Wat ons betreft is dat strijdig met het gedachtegoed van die nieuwe subsidiesystematiek. Onze vraag is of u daarop een inhoudelijke visie kunt geven.

Wethouder MOOIJ: Die inhoudelijke visie hebben wij gegeven in de nota over de subsidieverstrekking, die hier ook behandeld is. Die hanteert het college.

De heer SNOEK: Ik vraag de wethouder een reactie op de brief van het college, waarin staat dat het bij de nieuwe subsidiesystematiek bij voorkeur streeft naar één aanbieder. Is dat wat u betreft in lijn met het gedachtegoed bij de nieuwe subsidiesystematiek?

Wethouder MOOIJ: Dat hangt ervan af. Als dat uit de manier van aanbesteden komt wel. Het hoeft natuurlijk niet per se.

De heer SNOEK: Het college wil op deze manier aanbesteden. U draait de zaak nu om.

Wethouder MOOIJ: Nee. Wij hebben de systematiek van aanbesteden beschreven.

De VOORZITTER: Ik constateer dat we hier nu niet uitkomen. Ik kijk rond of nog iemand een vraag wil stellen over dit onderwerp.

Mevrouw KERBERT: Er is inderdaad een brief gekomen. Ik ga ervan uit dat we die nog uitgebreid in de commissie zullen bespreken. Wij willen de brief in ieder geval agenderen, want we zijn het helemaal eens met wat de heer Snoek zegt. Het is helemaal niet de bedoeling om naar één organisatie te gaan. De vraag is in hoeverre dat aansluit bij de subsidiesystematiek.

De heer VRUGT: In de vorige periode was één ambtenaar belast met de zoektocht naar subsidies, waaronder Europese subsidies. Ik ben erg benieuwd of die werkzaamheden nog altijd doorgang vinden. Of zijn we daarmee gestopt? Dat zou namelijk jammer zijn.

Wethouder MOOIJ: Dat hebt u terecht geconstateerd. Deze ambtenaar is er niet meer. De functie bestaat nog wel. We hebben daar twee dingen over gezegd. De functie moet belegd worden bij anderen in de organisatie. Dat is gebeurd. Er moet in zoverre een aantal beperkingen aan worden toegevoegd dat we pas actie gaan ondernemen als redelijk zeker is dat het om een substantieel bedrag gaat, en als er een redelijke mate van waarschijnlijkheid is dat de subsidie ook ontvangen wordt. De kennis en de inspanningen zijn dus verdeeld en er wordt meer gestuurd op het resultaat.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik heb op een aantal vragen nog geen antwoord gekregen. Ze gingen met name over de commissie Beroep en Bezwaar. Er wordt hier in vier kamers gewerkt en er worden honderden zaken per jaar afgehandeld. Dat loopt af en daar is geen voorziening voor getroffen. Het gaat ons wel geld kosten als het nieuwe systeem in maart ingaat. Hebt u al enig idee hoeveel we daarvoor moeten reserveren?

Wethouder MOOIJ: Het college zal voor het eind van deze periode, begin volgend jaar, met een voorstel komen. Laten we er maar van uitgaan dat de Eerste Kamer de nieuwe wet aanneemt. Er is een aantal mogelijke modellen. Daaraan zijn uiteenlopende kosten verbonden. Wij denken dat het nooit duurder kan worden dan 25.000 euro tot 30.000 euro in totaal. Dat zeg ik voorzichtig, want het is gebaseerd op de eerste berichten die wij hierover ontvangen. Met andere woorden: wij kunnen nu nog niet vaststellen wat het bedrag precies zal zijn. Voor 2014 zou dit dus, afhankelijk van de keuze die u maakt, kunnen leiden tot een nadeel in de rekening. Vanaf 2015 is dat niet meer zo, want dan moet je het gewoon in de begroting opnemen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik vind dit antwoord wat zwak. Vele gemeenten zijn ons al voorgegaan. Als je even rondbelt, moet het toch wel ongeveer bekend zijn welke bedragen hiermee gemoeid zijn. Met een sluitende begroting voor 2014 hadden we verwacht dat hiervoor al wel een bedragje gereserveerd zou zijn. Maar goed, we wachten

dan maar af waarmee u komt.

Wethouder MOOIJ: Ik ben het niet met u eens dat dit een zwak antwoord van het college is. Wij denken namelijk dat er op grond van de nieuwe wet een aantal modellen te bedenken is, die in kosten kunnen verschillen. Dat willen we u voorleggen. Het zou maximaal om het genoemde bedrag gaan, maar afhankelijk van uw keuze kan het ook minder zijn.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik denk dat u het vrij laag inschat, maar we zullen zien. Een andere vraag ging over onze overheids-nv Spaarnelanden. Door de VVD zijn daar al kritische vragen over gesteld. De vraag is of we nog wat geld kunnen verdienen. We kunnen heel behoudend zijn en doen of het nog een soort ambtenarenapparaat buiten ons gemeentehuis is. Maar kunnen we van u nog een strategisch beleidsplan verwachten, waarin wordt meegenomen dat we hier misschien nog wat geld aan verdienen?

Uiteindelijk moeten onze inkomsten namelijk omhoog, en niet alleen via de belastingen voor de burgers.

Wethouder MOOIJ: Voorlopig niet. Het is een overheids-nv, die nagenoeg uitsluitend voor de gemeente Haarlem werkt. Het geld dat we verdienen, betreft de huishouding van het bedrijf zelf. Die kosten moeten zo laag mogelijk zijn. Daarmee verdient u in principe geld. Ik zie het voorlopig niet zitten om veel externe diensten te verlenen en uit te breiden wat dit betreft. In die zin is het geen geldmotor.

Mevrouw VAN ZETTEN: Wat u betreft is het dus geen melkkoetje.

Wethouder MOOIJ: Alleen als er zo gewerkt wordt dat we relatief lage lasten hebben. Daar streven we natuurlijk naar en daarin hebben we al wat stappen gezet. De verbrandingstarieven worden bijvoorbeeld naar beneden gebracht.

De heer VAN HAGA: Ik wil me dan toch even aansluiten bij mevrouw Van Zetten. Uw antwoord verbaast me toch wat. Het is toch niet verboden om, als de machine enigszins geolied is, daar ook wat extern geld mee te verdienen? Dat komt iedereen ten goede. Ik begrijp het stellige nee daarbij niet helemaal.

Wethouder MOOIJ: U zegt het al: daar zijn voorwaarden aan verbonden. Je moet dan een bedrijf hebben dat daar tegen kan. Het moet concurreren op de markt. Je zult daar personeel voor moeten aantrekken. Wij vinden dat de zaak eerst op orde moet zijn. Het bedrijf moet primair zo voordelig mogelijk voor de gemeente werken. Daar is die overheids-nv voor. Je kunt je afvragen, ook vanuit liberaal perspectief, of overheids-nv's zich nou zo uitgebreid op de markt moeten begeven. Ik vind dat er ook nadelen aan kleven. Je wordt afhankelijk van wat er op de markt gebeurt. Je wordt een echte marktpartij en de vraag is dan of je nog wel een overheids-nv moet hebben.

De VOORZITTER: Ik denk dat we een onderwerp als dit in de commissie of elders kunnen uitdiepen. Er zijn vragen gesteld en ze zijn in het kader van de begroting beantwoord. Daarom wil ik dit onderwerp graag afsluiten. Mevrouw Van Zetten, hebt u nog een vraag?

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik wil er in de commissie nog best op terugkomen. Ik snap dat we hier voortgang moeten boeken. In de plannen die ik heb gezien, constateer ik een grote nadruk op maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pontje mag varen, voor 100.000 euro per jaar. Dat wordt betaald door Spaarnelanden. Daaraan kan best wat tegenwicht geboden worden. Misschien kan iets commerciëler worden gedacht. We zullen er nog op terugkomen. Dank u wel voor dit antwoord.

Wethouder MOOIJ: Ik wil er dan toch nog één zin aan wijden. Als ik zeg dat die overheids-nv zo goed mogelijk moet werken, heb ik het niet over pontjes en dat soort diensten. Ik heb het over de diensten die wij formuleren. Daar moeten bedragen tegenover staan. Het bedrijf moet zo voordelig mogelijk voor de gemeente werken. Dat is primair en dat moeten we eerst maar eens regelen.

De VOORZITTER: Ik ben zo vrij om een eind te maken aan dit gevecht om het laatste

woord. Het woord is aan wethouder Cassee.

Wethouder CASSEE: Ik zal proberen puntig in te gaan op drie items. Het eerste is het hardnekkige misverstand dat wij toch zo ongelooflijk traag zijn in het aanpassen van die bouwleges. Daar moeten we nou echt een keer mee ophouden. We hebben in de afgelopen jaren een aantal dingen gedaan. We hebben procedures veranderd, we hebben Triple S ingevoerd, een nota ruimtelijke kwaliteit gemaakt en nieuwe procedures voor flitsvergunningen opgesteld. Nog vorige week hebben we een denkpistenota opgesteld waarin staat hoe we door in taken te knippen scherper aan de wind kunnen zeilen bij de inzet op bouwvergunningen. De feiten willen nog wel eens helpen. De kosten in 2010 waren 6,1 miljoen euro. De kosten in 2012 waren 4,4 miljoen euro. Er is dus 1,7 miljoen euro bespaard. Dat is 28%. Dat de inkomsten ondertussen harder terugliepen, doet niets af aan het feit dat we sterk hebben gestuurd op de uitgaven. Tot zover.

De heer FRITZ: Vorige week hebben we inderdaad een heel goede nota besproken. Volgens mij was daar redelijk veel draagvlak voor. Krijgen we nog deze raadsperiode een concreet voorstel?

Wethouder CASSEE: Ja.

De heer FRITZ: Prima. Dat zouden wij ook heel graag willen, want daarmee kunnen we de bouwleges nog deze periode in de greep krijgen.

De heer SCHRAMA: Dank voor uw opmerking over de bouwleges. In de begroting staat niet dat als de doorbelasting op een andere manier gebeurt, zoals nu wordt voorgesteld, de kosten van 4 miljoen euro naar 2 miljoen euro worden verlaagd. De kosten voor bouwleges zullen volgens nieuwe berekeningen bij de doorbelasting van VTU-kosten dus dalen in het volgende jaar. Dat bespaart u een hoop moeilijkheden.

Wethouder CASSEE: Dank u vriendelijk voor dit gevonden geld.

De heer REESKAMP: Toen wij opmerkingen over de bouwleges maakten, zijn we niet over een nacht ijs gegaan. We hebben daarbij gekeken naar jaarrekeningen van met Haarlem vergelijkbare gemeenten. Ook dat is heel feitelijk. Ik constateer dan toch dat vergelijkbare gemeenten als Leiden daarbij in de afgelopen jaren aanzienlijk lagere tekorten hebben laten zien dan Haarlem. Dat wilde ik nog even kwijt.

Wethouder CASSEE: Bij een andere gelegenheid zou je zeggen dat dit een herhaling van zetten is.

Mevrouw Sikkema heeft iets gezegd over participatie, inspraak en burgerinitiatief. Participatie gebeurt op het moment dat het er nog toe doet, namelijk aan de voorkant. Het is door de gemeente georganiseerd. Inspraak is onderdeel van een formeel juridische procedure. Een burgerinitiatief komt op uit de bevolking. We hebben daar een prachtige verordening voor. Het woord zegt het al. Als je niet oppast, verzanden we in een bureaucratisch systeem. De bedoeling is nu juist om initiatieven vanuit de burgers te bevorderen. Ik kan het niet vaak genoeg herhalen: bij voorkeur gebeurt dat op het moment dat het er nog toe doet. Ik stel voor dat we die verordening in de commissie eens evalueren. We kijken dan hoe het in het verleden is gegaan en of we daar niet meer op een Triple S-achtige manier mee kunnen omgaan. Dat is mijn suggestie.

Mevrouw SIKKEMA: Dat is een heel goede suggestie. Ter voorbereiding daarop zou ik met een aantal mensen willen praten die initiatief namen, om te vragen waar ze concreet tegenaan liepen. Zo kun je daar ook heel gericht over discussiëren.

Wethouder CASSEE: Heel goed. Dat zullen we doen. Tot slot wilde ik ingaan op de vraag van de heer De Jong van de VVD. Hij noemde een aantal projecten en vroeg wat daar toch mee gebeurd is. Waarschijnlijk leest hij een andere krant dan ik. Volgens mij is zowel de Brinkmann, als het Slachthuis, als Nieuwe Energie, als Schalkstad tamelijk uitvoerig in de publiciteit geweest. De vastgoedcrisis is tamelijk prominent in alle gemeentelijke en zelfs landelijke discussies genoemd als een van de oorzaken van de crisis waarin we zitten. Ik durf de stelling aan dat de crisis te maken heeft met de

vertraging in projecten. Het helpt bijvoorbeeld ook niet als een ondernemer die de Brinkmann runt zes weken wordt opgesloten in de gevangenis omdat hij iets niet helemaal goed doet. Dat bevordert de verhandelbaarheid van ons eigendom niet, kan ik u melden. Ik had afgesproken dat ik hier uitvoerig op in zou gaan, maar dat doe ik niet. Er is een aantal projecten dat doorloopt en er is een aantal projecten dat vertraagt en vervolgens wel of niet doorgaat. Opmerkelijk is dat de corporaties wel doorbouwen – zij het vertraagd – en de commerciële markt niet, maar dat kan toeval zijn.

Wethouder NIEUWENBURG: Het college hecht zeer aan het convenant Binnenstad dat wij met de ondernemers gesloten hebben. Het CDA komt tot de ontdekking dat wij bij de stopzetting van de subsidie in het kader van de compenserende maatregelen wellicht contractbreuk zouden plegen. Dat is niet het geval. Uiteraard is het convenant tussen meerdere partijen gesloten. Wij voorzien niet dat wij tussen 2014 en 2016 contractbreuk plegen. Het valt of staat niet alleen bij de subsidies, kan ik u melden. Weliswaar wordt het convenant Subsidie-instrument aangehaald, maar dan als maximum en alleen als sprake is van een onrendabele top. In de afgelopen jaren is gebleken dat er ook woningen boven winkels gerealiseerd zijn zonder subsidie, omdat sprake was van een rendabele investering. Ook na 2014, als het subsidie-instrument stopt, blijft het dus mogelijk om woningen boven winkels te realiseren. Wij zullen ons erover buigen op welke manier we invulling kunnen geven aan de inspanningsverplichting die in dat convenant staat. Overigens zijn we ook bezig met alternatieve vormen als het slapen boven winkels middels kleinschalige hotelmogelijkheden. Die vallen overigens buiten deze subsidiesystematiek.

De heer SNOEK: Dank u. Als ik u goed beluister, is dit nieuw. U zegt dat u de vier punten uit het convenant gestand wilt doen en dat de convenanthouders ons daaraan kunnen houden.

Wethouder NIEUWENBURG: Ik ben gevraagd om met hen aan tafel te komen zitten om het nog eens uit te leggen. Dat doe ik graag, maar u weet alvast het antwoord. Er zijn ook opmerkingen gemaakt over de vernieuwing van de jeugdzorg. Ik wil daar kort nog een aantal opmerkingen over maken. Sociaal Lokaal beticht ons ervan dat we het braafste jongetje van de klas willen zijn. Ik moet zeggen dat ik, als wethouder die verantwoordelijk is voor de decentralisatie van de jeugdzorg, daar eigenlijk alleen maar heel trots op ben. Het gaat om een complexe opgave waarbij de verantwoordelijkheid van de gemeente ingewikkeld wordt. Dat hebt u afgelopen donderdag ook al belicht. Dit is natuurlijk ook regionaal van belang. Regionaal stemmen we dit zorgvuldig af. De vraag is vooral of we het doen zoals het hoort. In een persverklaring hebt u vandaag kunnen lezen dat de Transitiecommissie inmiddels heeft bevestigd dat wij vernieuwend bezig zijn. Ook borgen we de kwaliteit van zorg voor jongeren die deze zorg echt nodig hebben. Een opdracht die wij als gemeente krijgen, is om de frictiekosten te beperken. Niemand heeft er namelijk wat aan dat het budget voor de jeugdzorg straks wordt rondgepompt in de vorm van frictiekosten. Continuïteit is op dit moment een heel belangrijk punt. We moeten hier in 2015 gewoon voor staan.

Dat kom ik op het punt van de korting. We hebben met de partners een akkoord bereikt over de korting van 7%. Dat kan minder worden, maar daarbij blijft het budget dat we toch nog van het Rijk krijgen beschikbaar voor vernieuwing. Door de extra bezuiniging hebben we de mogelijkheid gevonden om de vernieuwing nog een dienst te bewijzen. Wij komen daar later op terug. We zullen de beleidsnotitie aan u toesturen. Die zullen we regionaal afstemmen. Er zitten een aantal punten in die vooral lokaal van belang zijn, onder andere de wijze waarop we met de CJG's omgaan. U kunt daar straks nog uw mening over geven.

De SP heeft een aantal vragen gesteld over de schulddienstverlening. Een aantal daarvan was vrij technisch. Ik wil voorkomen dat we in een technische verhandeling

terechtkomen. Ik hoop dat u daar respect voor hebt. Ik wil er kort op ingaan, maar misschien is het goed ze in de commissie nader te behandelen. In ieder geval is van belang dat wij geen gestandaardiseerde brieven gaan sturen. Die suggestie deed u. Waarom doen we dat niet? Wij kunnen schuldeisers niet verbieden om aan te manen. Wij treden niet in de privaatrechtelijke verhouding tussen klant en schuldeiser. Dat leidt alleen maar tot veel misverstanden. Daar beginnen we dus niet aan. We bemiddelen tussen klant en schuldeisers. Klanten met regieverlies verwijzen we door naar Kontext. U kent ook de wijze waarop we met crises omgaan. Het is mogelijk dat binnen 48 uur wordt ingegrepen, onder andere door middel van een moratorium bij de rechtbank. In het kader van deze maatregelen hebben we natuurlijk ook actief overleg met woningbouwverenigingen. Zo zorgen we ervoor dat bij huisuitzetting door ons en indien nodig door de corporaties wordt geacteerd. U kent ons beleid preventie huisuitzettingen.

Bij intrekking van de aanvraag bij schulddienstverlening kan pas na zes maanden opnieuw een aanvraag worden ingediend. Ik meen dat de heer Snoek zinvol interrumpeerde op mevrouw Özogul. Die recidivetermijn van zes maanden is een bevoegdheid die wordt toegepast overeenkomstig de uitgangspunten van het schulddienstverleningsbeleid. Bij crises wordt uiteraard wel met spoed ingegrepen. Voor preventie geldt dezelfde opmerking als ik net al maakte.

Worden er voorschotten verstrekt tijdens de zoektijd voor jongeren? Tijdens de wettelijke zoektijd is het wettelijk niet mogelijk om voorschotten te verstrekken. Dat staat ook in de regeling. Er kan en mag nog geen aanvraag worden ingediend. Er is dan nog geen juridische grondslag voor een voorschot. Als u daar verder vragen over hebt, verwijs ik u naar de betrokken afdeling. Die kan u daar nader over informeren.

Mevrouw ÖZOGUL: Ik wil een vraag stellen over die zes maanden. Ik bedoelde daarmee het volgende: als je een aanvraag doet en je hem door omstandigheden in paniek weer intrekt, schijnt er een wachttijd te zijn van zes maanden voor je je weer opnieuw kunt aanmelden voor hulp. Mijn vraag is of daarbij maatwerk wordt verstrekt. Of geldt 'zoek het maar uit'?

Wethouder NIEUWENBURG: Bij een vrijwillige intrekking van een aanvraag wordt de recidivetermijn in principe niet toegepast, behalve als daar aanleiding toe is. Komt u dus maar met casuïstiek. Dat is prima. Wisselt u daarover van gedachten met mijn ambtenaren.

De vraag van de heer Vrugt is van belang. Het kan zijn dat de rapportage u wat op het verkeerde been heeft gezet wat betreft de wachttijden bij schulddienstverlening. Ik kan u melden dat die er thans in het geheel niet zijn. Daar was wel sprake van, maar ze zijn volledig verdwenen.

Ik kom dan bij de vragen die betrekking hebben op de WWB. Misschien hebt u al uit de rapportage afgeleid dat de afhandeling van een WWB-aanvraag zo veel mogelijk binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijnen moet plaatsvinden. Wij streven dus naar 100%. U weet dat er ook een mogelijkheid is om die termijn op te schorten. De 100% zullen we dus niet halen, maar dat percentage naderen we inmiddels wel.

Ik wil dan nog ingaan op een vraag van de VVD over de huiswerkbegeleiding. Ik constateer dat de VVD behalve de liberale, nu ook de sociale meetlat hanteert. Dat belooft wat voor de toekomst. Die meetlat legt u langs de PvdA en de wethouder. Ik kan u zeggen dat daar geen verschil tussen zit. We hebben een goed beleid ten aanzien van huiswerkbegeleiding met elkaar vastgesteld. Er resteerde één discussiepunt, namelijk de eigen bijdrage. Naar aanleiding van de discussie in de commissie heb ik gekeken naar de consequenties voor de uitvoeringskosten. De eigen bijdrage die we leveren, weegt niet op tegen het aantal ambtelijke uren dat we hier insteken. Dat betekent dat ik die eigen bijdrage voorlopig niet zal invoeren. Ik zal wel monitoren, ook omdat we indicaties hebben dat het bij de huiswerkbegeleiding op dit moment niet echt storm loopt. Ik kom

hier later bij u op terug.

De heer DE JONG: U hebt in waarschijnlijk een cursus snelpraten gedaan. Respect voor de raad betekent ook een rustig spreektempo. We kunnen alles dan rustig tot ons nemen. We bedrijven hier politiek. Ik stelde u gewoon een politieke vraag: wie is nou sociaal? U, of de PvdA-fractie? Het was uw voorstel om een eigen bijdrage te vragen van 5 euro. U hebt nu een mooie escape bedacht, waarvoor hulde. Vond u uw eigen eerdere idee nou wel sociaal?

Wethouder NIEUWENBURG: Wat mij betreft was het dat wel.

De heer DE JONG: Dank u wel.

De heer SNOEK: In de commissiebehandeling kwamen ook inhoudelijke argumenten over tafel over de eigen bijdrage. Het ging om de betrokkenheid van de ouders bij de huiswerkbegeleiding. Komen die dan ook te vervallen als gevolg van die transactiekosten?

Wethouder NIEUWENBURG: Nee. Die voorwaarden staan al in de beleidsbepalingen zelf. Daar verandert helemaal niets aan.

Mevrouw KERBERT: Het budget hiervoor is zeer beperkt. Als we geen eigen bijdrage vragen, betekent dat naar ik aanneem dat we minder kinderen huiswerkbegeleiding kunnen bieden.

Wethouder NIEUWENBURG: We gaan natuurlijk sterk monitoren. Ik heb al gezegd dat we op dit moment niet de indicatie hebben dat het storm loopt. Als dat wel zo is, zullen we maatregelen moeten treffen en een drempel moeten opwerpen. Dat is wat ik u zeg.

De heer SNOEK: U hebt een voorstel inclusief eigen bijdrage aan de commissie voorgelegd. Betekent dit dat de raad een gewijzigd voorstel ontvangt?

Wethouder NIEUWENBURG: Ik zal een en ander in een brief nog eens uiteenzetten, inclusief het antwoord op deze vragen.

De heer SNOEK: Als we in de gemeenteraad maar over het juiste stemmen.

Wethouder NIEUWENBURG: Daar zal ik voor zorgen. Volgens mij was dat het. Dat komt ook doordat ik inderdaad vrij snel gesproken heb.

De heer FRITZ: Ik heb nog een vraag over de startersleningen. Er ligt een motie van Haarlem Plus om daar 50.000 euro voor beschikbaar te stellen. Ik zag een persbericht langskomen. Daaruit heb ik begrepen dat het het college is gelukt om daarvoor in het komende jaar 1 miljoen euro beschikbaar te stellen. Klopt dat?

Wethouder NIEUWENBURG: Wij hebben gebruikgemaakt van de verandering van de systematiek van de SVN, de organisatie die wij hierbij inzetten. Ze is onderhevig aan een stelselwijziging. Dat maakt het mogelijk om dit te doen. Ik verwijs u verder naar het besluit dat het college hierover genomen heeft. Dat komt nog naar u toe. Per 1 januari 2014 kunnen wij de starterslening opnieuw vrijgeven. Dat is het goede bericht.

De heer FRITZ: Dat is heel goed nieuws. Dank u.

De heer SCHRAMA: In reactie op de opmerking van de PvdA moet ik zeggen dat Haarlem Plus erg verheugd is over deze plotselinge mededeling. Ik ben blij dat onze motie u getriggerd heeft en dat dit gebeurt. Voor de mensen die een lening nodig hebben, is dit een heel goede zaak. Prima.

Mevrouw LANGENACKER: Ik heb nog één vraag over de reactie op onze motie Minima maximaal bereikt. U zegt dat u het organiseren van minimarkten of een stand bij andere markten stigmatiserend vindt. Dit voorbeeld is ook al in andere gemeenten doorgevoerd. Wij hebben gehoord dat het daar goed werkt. Misschien kunt u daar nog even naar kijken.

Wethouder NIEUWENBURG: Daar kijk ik naar. Dat kan ik u toezeggen. Het is in ons en uw aller belang dat de voorzieningen die we hebben zo goed mogelijk gecommuniceerd worden, zodat de doelgroep er ook aanspraak op kan maken. Dat is gewoon een gegeven. De vraag is wel hoe je dat doet op een verstandige en slimme manier, zonder dat optreedt wat u net zei. Ik zal kijken op welke andere wijze hier invulling aan gegeven kan worden.

Mevrouw LANGENACKER: Dank u wel.

Wethouder MULDER: Ik zal in een vlot doch aangenaam tempo proberen te vertellen wat mijn reactie is op wat u mij gemeld en gevraagd heeft. Ik cluster mijn antwoord in drie delen.

Eerst ga ik in op beheer en onderhoud. Veel raadsleden hebben vragen gesteld over het achterstallig onderhoud. Hoe zit het daar nou mee? Loopt dat terug? Loopt het hard hollend terug, zoals de SP heeft gezegd? Of valt dat wel mee? Mijn reactie is dat een zekere mate van achterstallig onderhoud acceptabel is. Dat hebt u ook in de begroting kunnen lezen. Wij houden dat op 35 miljoen euro. Als het meer wordt, gaan wij extra inspanningen leveren. Dat is nu het geval. Het achterstallig onderhoud loopt wat meer op. Als u met ons besluit tot miljoenen aan bezuinigingen op het onderhoud, heeft dat gevolgen. Wij anticiperen daarop. Wij zijn nu al bezig met het herijken van de visie op onderhoud en beheer die u in februari dit jaar hebt vastgesteld. Wij krijgen daar klachten over, en u ook. Ze gaan over straten die er niet meer goed bij liggen. Die klachten komen uit alle delen van de stad.

Mevrouw BOSMA: U hebt het over het achterstallig onderhoud van 35 miljoen euro dat nog steeds moet worden ingelopen. Maak ik uit uw woorden op dat u dat wel een acceptabel bedrag vindt, zodat we die 35 miljoen euro van de oorspronkelijke 85 miljoen euro die nog ingehaald moet worden niet meer inlopen? Hoe kijkt u daartegenaan?

Wethouder MULDER: Dat is zo, ja. Dit gebeurt niet alleen in Haarlem, maar ook in andere gemeenten. Een voorraad aan achterstallig onderhoud, als ik het zo mag noemen, van ongeveer 10%, wordt acceptabel geacht. 10% betekent dat wij in de komende tien jaar ongeveer 350 miljoen euro aan onderhoud zullen doen. Zo kom je op 35 miljoen euro. Als wij weer goed in de slappe was zitten, zullen we natuurlijk niet aarzelen om dat onderhoud weer verder aan te pakken. In deze tijd is het echter een heel ander verhaal.

Mevrouw BOSMA: Er is een verschil tussen het onderhoudsniveau en het inlopen van het achterstallig onderhoud.

Wethouder MULDER: Ik heb het nu over het achterstallig onderhoud.

Mevrouw BOSMA: Gaat u het inlopen van het achterstallig onderhoud op niveau brengen?

Wethouder MULDER: Daar heb ik het nu over.

Mevrouw BOSMA: We hadden voor die twee dingen 85 miljoen euro staan. Gaat u dat dan niet meer doen?

Wethouder MULDER: Het is teruggebracht tot 35 miljoen euro. Dat is een behoorlijke prestatie. Het college vindt dat niveau acceptabel. Als het mogelijk is, moet je dat verder terugbrengen. Dat hoeft echter niet.

Mevrouw BOSMA: Dat is een trendbreuk met het verleden.

De heer REESKAMP: Samen met de heer Mulder hebben wij ons in de afgelopen elf jaren vanuit verschillende posities met dat achterstallig onderhoud beziggehouden. Ik wil niet heel technisch worden, maar ik schrik toch wat van de woorden van de wethouder. Als we die 35 miljoen euro nou laten liggen, heeft dat bedrag de neiging om over vijf jaar 50 miljoen euro te zijn geworden. Dat komt bijvoorbeeld door betonrot. De bewapeningsstaat van een brug gaat rotten en plotseling moet je de helft van de brug vervangen. Ik zou graag van de wethouder willen horen dat het temporiseren van het wegwerken van achterstallig onderhoud in de komende jaren niet leidt tot veel grotere tegenvallers. Dan gaan we namelijk echt de bietenbrug op.

Wethouder MULDER: Er is geen sprake van het temporiseren van het wegwerken van het achterstallig onderhoud. Wij hebben alleen besloten om lopend onderhoud naar achteren te faseren, vanwege de bezuinigingen. Dat is voor een groot deel te vertalen in

oplopend achterstallig onderhoud. Als wij bijvoorbeeld in 2016 of 2017 de Vergierdeweg gaan opknappen, is het meteen weer terug. Ik denk dat u het zo moet zien. In het verleden hadden we altijd te maken met een veel te grote mate aan achterstallig onderhoud. Die hebben we nu teruggedrongen. In het verleden is ook nooit sprake geweest van een acceptabele werkvoorraad. Daar is nu wel sprake van.

De heer REESKAMP: Ik geloof u, hoor. Ik wil echter graag horen dat het naar achteren schuiven van die inhaalslag in de toekomst niet leidt tot een veel grotere financiële inspanning dan we nu naar achteren schuiven.

Wethouder MULDER: Kennelijk ben ik daar niet duidelijk in geweest. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Zodra we dat merken, gaan we er wat aan doen.

Aan de stad kun je zien waar onderhoud heel hard nodig is. Dat geldt bijvoorbeeld in Schalkwijk, maar ook in andere delen van de stad. Ik heb gesproken over de nieuwe planning die we gaan maken naar aanleiding van de bezuinigingen en inzichten in beheer en onderhoud van met name wegen en straten. U krijgt dus een nieuwe planning. Ik vraag me daarbij af of we ook niet eens moeten kijken naar een andere verdeling. Nu hebben we een zorgvuldig uitgebalanceerd systeem met onderhoud in de loop der jaren. Alles is precies vastgesteld. Ik denk dat we bijvoorbeeld eens moeten kijken of we niet wat harder aan het onderhoud in bijvoorbeeld Schalkwijk moeten trekken. Er zijn projecten bij onder andere Prattenburg die pas in 2017 in het investeringsplan staan, waarvan ik denk dat we die naar voren moeten halen. We kunnen niet nu één ding naar voren halen, want dan moeten andere dingen weer naar achteren. Bij een nieuwe planning moeten we daar denk ik naar gaan kijken.

Mevrouw PIPPEL: Ik ben een beetje verbaasd. Ik heb altijd begrepen dat u niet alleen uitgaat van uw systemen, afschrijvingstermijnen en investeringen, maar onderhoud als het kan uitstelt of indien nodig wat eerder op de agenda zet. Ik ben daarom wat verbaasd over de beleidswijziging die u nu voorstelt. Ik leef namelijk in de veronderstelling dat het al zo gebeurde.

Wethouder MULDER: Ik snap dat u verbaasd bent, want ik zeg hier namelijk iets nieuws. Ik zeg dat wij, gezien de omstandigheden en de ervaringen in de afgelopen jaren, moeten bezien hoe dat systeem vorm is gegeven en of dat niet beter kan. Met beter bedoel ik dan dat ik me ervan bewust ben dat bepaalde delen van de stad misschien wel erg achteruitgaan en dat onderhoud misschien wel erg ver naar achteren is geschoven. Daar wil ik wat aan doen. Dat doe ik natuurlijk in overleg met u als we dat nieuwe beleid presenteren.

De heer VAN DE MANAKKER: Eerst schrok ik een beetje, want dat achterstallig onderhoud van 35 miljoen euro houden we al een tijdje aan. Op dit moment loopt dat op. Hoe komt dat? Omdat allerlei projecten worden uitgesteld. Meteen daarna geeft u mij weer nieuwe hoop, want er komt een nieuwe planning. Dat klinkt hoopvol. U noemde in ieder geval één project dat ons na aan het hart ligt en dat u naar voren wilt halen.

Wanneer kunnen we kennisnemen van de volledige nieuwe planning?

Wethouder MULDER: Dat is moeilijk te zeggen. Ik hoop dat u hier voor de komende verkiezingen iets over krijgt. Een en ander neemt niet weg dat Haarlem ondanks al die geluiden en al dat protest – ik krijg mensen aan mijn tafel en ontvang mails en brieven met klachten die voor een deel ook terecht zijn – over het algemeen toch een aantrekkelijke stad blijft om in te wonen. Er blijft werk aan de winkel en in zekere zin is dat maar goed ook.

Ik ga dan naar het tweede onderwerp: groen en milieu. Het belang van groen is nog eens onderstreept door bijvoorbeeld GroenLinks, D66 en de PvdA. Ik denk dat de meeste raadsleden dat belang kunnen onderschrijven, al vermelden ze dat niet iedere keer in hun bijdrage. Er gaan ook dingen goed. Het is natuurlijk heel prettig dat wij na zo'n vier collegeperiodes nu het Reinaldapark kunnen afmaken. Het laatste krediet wordt aan u

gepresenteerd. Daarmee komt een eind aan een periode van grote onzekerheid over dat park. Dat heeft vanaf het begin nooit een dekkende begroting gekend. Er waren altijd miljoenen aan tekorten. Ook ben ik blij dat ik dat park misschien nog voor het eind van deze periode kan openen. Dan zal ik verwijzen naar alle voorgangers die er ook hun best voor hebben gedaan. De aanleg en de financiering gaan niet ten koste van het wijkpark. De PvdA stelde die vraag. Het wijkpark is voor het eind van het jaar klaar. Daar hoeft u zich dus geen zorgen over te maken. Wat mij ook verheugt, is dat wij in deze magere tijden binnenkort het ecologisch beleidsplan kunnen vaststellen. In feite is dat een testament van de afscheid nemende ecooloog van de stad, Dik Vonk. Hij heeft daar zijn ziel en zaligheid in gestopt. Ik hoop dat we ons groenbeleid met dit ecologisch beleidsplan in de komende jaar meer ecologisch vorm kunnen geven.

Een ander aspect dat daarmee te maken heeft, is het fenomeen stadslandbouw. Het is nog maar een jaar of twee aan de orde en inmiddels ongekend populair. Haarlem slaagt erin om hier stukjes grond voor vrij te maken. Misschien gebeurt dat ook wel in het duurzaamheidscentrum. Dat komt niet meer in het witte gebouw, zoals een tijd geleden nog werd gedacht. De investeringen die daarvoor nodig zijn, kunnen we niet opbrengen. We krijgen er echter wel iets heel moois voor terug, namelijk een heel duurzaamheidsgebied. Ik ben er trots op dat ik dat samen met wethouder Cassee doe. Het duurzaamheidscentrum is namelijk een coproductie. Zo geldt ook dat ons hele duurzaamheidsbeleid niet een zaak is van de wethouder Milieu, maar van het hele college. Zo denk ik ook aan wethouder Nieuwenburg, die in het Blok voor blok-project enorme stappen heeft gezet in het isoleren van woningen. Ook hebben we natuurlijk de CO₂-monitor. Dit jaar kunnen we voor het eerst bogen op een terugloop van de uitstoot. Het is maar een heel klein beetje, maar de trend is gezet. Daarnaast zijn er natuurlijk wijkinitiatieven, zoals in de Ramplaan, waar men probeert collectief zonnepanelen te gaan benutten.

Ook de aanschaf van zonnepanelen neemt een behoorlijke vlucht. De gemeente slaagt er nog steeds in hierin af en toe gesubsidieerde projecten aan te bieden. Dat geldt ook voor elektrische laadpalen. Onlangs werden er weer 25 gefinancierd middels subsidies. Er waren vragen over duurzaam afvalbeheer. Dat is een belangrijk project in een duurzame stad en in het streven naar een klimaatneutrale omgeving. In het afvalbeheer moet afval veel beter gescheiden worden, met name wat betreft het kunststof. We hebben beloofd per 2015 45% van het afval te scheiden. Dat wordt nog een hele klus. Het zou echter kunnen lukken. In 2014 wordt het ondergrondse systeem helemaal uitgerold voor het restafval. De businesscase voor gescheiden afval hopen we eind dit jaar of begin volgend jaar aan u te kunnen voorleggen. U krijgt dan precies voorgeschoteld hoe we dit allemaal gaan aanpakken.

Tot slot kom ik op mobiliteit en bereikbaarheid. Daar zijn niet zoveel vragen over gesteld. Het lijkt of er een soort relatieve rust in mijn portefeuille is ingetreden. Het is natuurlijk niet zo strategisch om dat te zeggen, maar ik doe het lekker toch. Ik begin met het fietsparkeerbeleid. Daar valt natuurlijk nog wel wat aan te verbeteren. Om dat beleid goed aan te pakken, hebben we niet alleen een fietsparkeerbeleidnota nodig. Die komt er trouwens aan. De nota is u al heel lang geleden beloofd, maar het valt niet mee om die nota te schrijven. We moeten namelijk eigenlijk beleid maken zonder geld. De nota is bijna af. U krijgt die begin volgend jaar op uw bordje.

Handhaven van fietsen is natuurlijk een heel actueel thema. Je kunt pas handhaven als je de benodigde stallingsmogelijkheden kunt aanbieden. Dat kan nu eigenlijk alleen op het Stationsplein. Daar zijn we nu aan het handhaven. U hebt dat in de krant kunnen lezen. Als u uw fiets daarboven neerzet, loopt u kans hem kwijt te zijn. U kunt hem dan ophalen in Schalkwijk. Tegen betaling van 20 euro krijgt u de fiets weer terug. Handhaving is lastig. We hebben weinig handhavingscapaciteit. Het is altijd maar de vraag wat het

oplevert. Daarom is het ook een proef. We komen in de nieuwe nota fietsparkeren met nieuwe voorstellen voor handhaving. Ondanks alle pogingen om met weinig geld iets te doen, zijn we er toch in geslaagd om bijvoorbeeld de Turfmarkt op te knappen met nieuwe fietsroutes. We hebben bijvoorbeeld de onderdoorgang van de Buitenrustbrug gerealiseerd, zij het buiten mijn zittingstermijn. Er komt nog de beroemde fietsgevel aan de andere kant van het station. Ook in het kader van de regionale bereikbaarheid werken we regionaal aan een fietsroutenetwerk.

In het HOV-Noord moeten we nauw samenwerken met de provincie. Wij vragen de provincie namelijk om het grootste deel te financieren. Gelukkig is het traject al enige tijd bekend. Zodra dat zo is, kun je in gesprek met de provincie. Vrijdag heb ik een afspraak met gedeputeerde Post. Dat is mijn eerste afspraak, waar we allemaal lang naar hebben uitgekeken. Ik ga dan een aantal zaken met haar bespreken, in de vriendschappelijke sfeer die we in de komende jaren hopelijk kunnen voortzetten.

Laat ik ook nog iets zeggen over de autobereikbaarheid. Het gaat dan bijvoorbeeld om de Waarderbrug, de Waarderweg en de fly-over. Dat zijn allemaal zaken waarin we stappen kunnen zetten. Voor de Waarderbrug krijgt u eind december het DO. Begin januari beginnen we met het project dat moet leiden tot opening in twee richtingen. Het is bekend dat de raad heel graag een verdubbeling van de Waarderweg wil. Daar ga ik aan werken. Ik begin daar aanstaande vrijdag al mee in mijn gesprek met gedeputeerde Post.

U hebt het ook vaak gehad over de bakken op de Amsterdamsevaart. Die gaan we verwijderen. Er komen mooiere bakken voor terug. Ik kan mijn collega Schneiders daarover geruststellen. Binnenkort krijgt u daar een voorstel over.

De heer MARSELJE: Is dit een bak?

Wethouder MULDER: Dat was een bak van u, mijnheer Marselje.

Ik heb wat dat betreft positief nieuws. Dat past goed bij de positieve teneur die afgelopen maandag in de raad heeft overheerst.

Mevrouw LANGENACKER: Ik hoor u zeggen dat de oude bakken worden verwijderd. Bedoelt u te zeggen dat u de Amsterdamsevaart nu daadwerkelijk gaat afwaarderen of herinrichten? Wat is het plan? Dat staat namelijk wel in het coalitieakkoord.

Wethouder MULDER: We gaan hem opnieuw tijdelijk afwaarderen, maar dan met nieuwe bakken. We kunnen hem niet definitief afwaarderen, omdat we daarvoor de Oudeweg eerst moeten opknappen. Als we de Oudeweg gaan opknappen, moet de Amsterdamsevaart namelijk tijdelijk weer helemaal open om al dat extra verkeer te verwerken. Als de Oudeweg klaar is, kunnen we de Amsterdamsevaart definitief afwaarderen. Het asfalt kan er dan uit en we kunnen er allemaal mooie groene dingen in zetten.

De heer SNOEK: Is hiervoor een dekking voorzien in de begroting die we nu bespreken?

Wethouder MULDER: Daarvoor hebben we een dekkinkje. Het mag niet veel kosten. Dat is ook het probleem bij het vinden van een leuke nieuwe oplossing die ook nog acceptabel is voor de burgemeester. Dat is even puzzelen.

Ik eindig bij, of zo u wilt in het Spaarne. Eerst ga ik in op de vragen over de Havendienst van mevrouw Van Zetten. De langverwachte nota is nu klaar. Daar komt binnenkort een raadsmarkt over. Alle ins en outs van het havenbedrijf worden daarin toegelicht. Ik heb begrepen dat er zelfs een filmpje is over hoe het nieuwe detectiesysteem werkt waarmee we de havengelden gemakkelijker kunnen innen. Ik heb er dus alle vertrouwen in dat het met de havendienst beter gaat, maar we kunnen daar in commissieverband nog over discussiëren.

Ook in en aan het Spaarne kan ik het p-woord niet ontwijken. Ik heb het dan over het pontje. Ook nu weer heeft mevrouw Van Zetten mij eraan herinnerd dat het pontje voorlopig nog niet uit de annalen van de gemeente Haarlem is verdwenen. Het pontje is omstreden en bestreden. Het gaat heen en weer, heen en weer, heen en weer tussen de

linker- en de rechterkant van de rivier. In die zin is het pontje symbolisch voor de strijd die er politiek over is gevoerd. Het pontje is het pièce de résistance van deze coalitie geworden. Ik wil graag zo eindigen: er is altijd een overkant.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik heb aan de orde gesteld dat wij in deze begroting 50.000 euro hebben gereserveerd voor de zaak Sweers. Is dat genoeg? Volgens mij heeft deze zaak ons nu al vele tonnen meer gekost. Dat heb ik tenminste begrepen van mensen die mij post sturen. Ik hoor graag uw reactie. Dat er een nota Havendienst aankomt, vind ik prima. Dat is natuurlijk veel te laat gezien de problemen die in het verleden speelden. U hoeft er niet uitgebreid op in te gaan, maar ik hoor toch graag een korte reactie van het college. Misschien gaat niet wethouder Mulder erover, maar een ander lid van het college. U kunt de beker dan doorschuiven.

Wethouder MULDER: De zaak Sweers valt eigenlijk in een aantal zaken uiteen. Ik neem aan dat u het heeft over de 50.000 euro die gereserveerd is, en niet de 25.000 euro. Ik kan u zeggen dat die reservering gedaan is in het kader van een risicoafdekking. Die is er omdat wij verwikkeld zijn in een proces met de heer Sweers. Dat gaat dus niet over die vergunning. Het gaat over het al of niet verwijderen van de palen waarin zijn woonboot is afgemeerd, op kosten van de gemeente. Die meerpalen zijn het onderwerp van het proces dat gaande is. **FRAGMENT ONTBREEKT** Dat is de stand. Verder ligt de zaak bij justitie. Daarom zou ik er verder niet al te veel over willen zeggen. Ik hoop dat dit voldoende is.

De heer SNOEK: Net als wij allemaal kijkt wethouder Mulder terug en blikt hij vooruit. We horen hem echter niet over het Stationsplein. Op dat dossier hield zijn voorganger een miljoenenoverschrijding voor een langere periode onder de pet. Ook horen we niemand vanuit het college over het dossier Zijlpoort. Ook daar hebben we een enorme overschrijding gezien, en ook was er sprake van een pijnlijke klokkenluidersaffaire. In onze eerste termijn hebben we hier kritiek op geuit. We hebben die kritiek zo positief mogelijk proberen te brengen, door te zeggen dat we hopen dat een volgend college het vertrouwen tussen raad en bestuur en tussen Haarlem en het bestuur versterkt. Wat ons betreft zou het u sieren als u een korte reflectie en vooruitblik bij dit dossier geeft.

Wethouder MULDER: Wat verwacht u van mij, mijnheer Snoek?

De heer SNOEK: Misschien kunnen we het anders oplossen. Wij verwachten van het college dat ook dit soort onderwerpen in de termijn van het college besproken worden. Wat ons betreft mag dat ook in de tweede termijn.

Wethouder MULDER: Dat doen we dan in de tweede termijn.

Wethouder VAN DER HOEK: 27 minuten; dat is ongekend. Die luxe heb ik niet eerder gehad. Ik was even benieuwd hoeveel tijd ik nog had. Ik ga de 27 minuten niet volpraten, maar ik wil uiteraard graag ingaan op een aantal zaken die in de eerste termijn door de raad zijn gezegd.

In december verwacht ik een principeakkoord bij de huurovereenkomst en de dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente en Duinwijck voor de sporthal. Wat betreft de door de provincie afgewezen subsidieaanvraag kan ik u melden dat we op dit moment een formeel bezwaar aan het indienen zijn. De eerste fase van de aanbesteding loopt. Als er verder geen obstakels blijken, verwacht ik dat wij in januari ook formeel het benodigde krediet voor de bouw in het college behandelen. Daarna kan het ook aan u worden voorgelegd, inclusief de duidelijkheid over de exploitatie. U kent inmiddels hopelijk mijn stijl als wethouder: ik zet niet iets neer om het neerzetten. Ik doe het ook niet voor mijn nagedachtenis. Nee: ik wil graag iets neerzetten met blijvend nut en blijvende waarde voor Haarlem. Dat doe ik op transparante wijze, zodat we straks niet voor verrassingen komen te staan. Dat kost tijd.

Wat ook tijd kost, is de 24-uurslocatie. Wij zijn op dit moment bezig met het huiswerk dat we hebben afgesproken. Dat vraagt tijd. We moeten namelijk werken binnen de met u

afgesproken kaders, zoals beschikbaarheid, beheersbaarheid en betaalbaarheid. In de praktijk valt het niet mee. Inmiddels zijn we wel van een longlist naar een shortlist gegaan. In het traject tot nu toe hebben we naar zowel gemeentelijke als particuliere panden gekeken. Die shortlist wordt nu nader uitgewerkt en onderzocht op specifieke mogelijkheden en onmogelijkheden. Ik ga ervan uit dat het het college lukt om nog in deze periode vanuit die shortlist een locatie te kunnen vaststellen en met u te delen. Persoonlijk vind ik noch de Duinwijckhal noch de 24-uurslocatie de grootste uitdaging waar wij voor staan. In het sociale domein komt er namelijk een enorme zorg voor duizenden Haarlemmers op ons af. Het is onze zorg om ervoor te zorgen dat daarbij geen Haarlemmer buiten de boot valt die ondersteuning nodig heeft. De zorg die sommige partijen daarover hebben uitgesproken, delen wij. Wij krijgen er vanaf 2015 immers vele taken bij, met miljoenen minder. Het samen met onze maatschappelijke partners realiseren van een goed functionerend sociaal domein in Haarlem, waarbij kwetsbare Haarlemmers niet met lege handen staan terwijl er gevraagd wordt om een helpende hand van een goede buur, een vrijwillige mantelzorger of een professional op het gebied van zorg en welzijn, zie ik als de grootste uitdaging waar we met elkaar voor staan. Dat valt niet mee met de dagkoersen uit Den Haag. Zo bereiden we ons voor op het een; zo kiest het kabinet weer voor iets anders. Zo krijgen we alle vrijheid, omdat we het als gemeenten beter en efficiënter kunnen; net zo gemakkelijk wordt die vrijheid weer ingeperkt door nadere regelgeving. We hebben al vele stappen en besluiten genomen op weg naar een nieuw sociaal domein. We zullen er ook nog vele moeten zetten. Ik denk dat het daarbij zaak is dat we ons niet te veel laten afleiden, maar dat we ons richten op de hoofdlijnen. We moeten sommige stappen namelijk wel snel zetten. We moeten door en kunnen onze ogen niet sluiten voor wat er op ons afkomt, of wachten op brieven die er nog niet zijn. Dat getuigt niet van bestuurlijke verantwoordelijkheid. Als we pas gaan acteren als alles duidelijk is, heeft dat als zeer ongewenst neveneffect dat we nog maar enkele maanden de tijd hebben om tot uitvoering over te gaan, zonder tijd voor overleg met onze partners en burgers. Het risico is dan dat we die partners en burgers de maatregelen door de strot moeten duwen.

Die uitdrukking is ook door een van de partijen gebruikt in verband met het b-woord: BUUV. Over dat onderwerp zijn meerdere moties ingediend. Dat is alsof BUUV alleen iets van de gemeente is, en zelfs bijna alleen iets van deze wethouder. Met alle respect, maar dan schort het hier en daar toch wat aan een collectief geheugen. Het college doet namelijk niets anders dan uitvoeren wat ooit begonnen is bij de begrotingsbehandeling van 2009 met het innovatiebudget Wmo. Begin 2010 kwam daar het experiment Marktplaats hulp bij het huishouden, zorgruil en buurtdiensten uit voort, wat inmiddels BUUV is gaan heten. De commissie behandelde dit onderwerp in 2010. Commissieleden prezen toen onder andere de durf van de gemeente om haar nek uit te steken en te innoveren. In februari van dat jaar werden daar bovenop door een brede raadsmeerderheid nog eens extra middelen voor beschikbaar gesteld. Het experiment is destijds inhoudelijk tot stand gekomen als resultaat van een bijeenkomst met maatschappelijke organisaties, de gemeente en door doorontwikkeling met vele betrokken burgers. Vanuit de oorsprong was het dus een gezamenlijk idee. Daarmee is BUUV niet iets van de gemeente alleen, maar iets van de gemeenschap. En dat blijkt. Bij de uitvoering zijn momenteel dertig maatschappelijke organisaties en vele Haarlemmers betrokken. Wat mij betreft komt de organisatie van BUUV nog meer dan nu en zoveel als mogelijk in handen te liggen van de partners die hiervoor straks met het beste voorstel komen. Als gemeente houden we echter wel een rol als regisseur. We bewaken daarbij het concept en de communicatie.

Mevrouw KOPER: Dank voor uw geschiedschrijving. Het is goed om die weer even tussen de oren te hebben. We hebben hier uitgebreid over gediscussieerd in de commissie. Mij prikkelt in uw verhaal één opmerking, namelijk dat u het hebt over criteria die het

gebruik van het concept en het voortbestaan van BUUV garanderen. Nou word ik altijd een beetje iebelig van het woord criteria. We hebben in de commissie gevraagd wat de gemeente nog wel gaat doen. U hebt daar een aantal dingen op gezegd. Kunt u zeggen wat u voor ogen hebt bij die criteria?

Wethouder VAN DER HOEK: Daar kom ik nu op. Dat is dat we het concept en de doelstelling van BUUV bewaken, ook richting de partners in de uitvraag. Het kan niet zo zijn dat BUUV in de uitvoering in de ene wijk iets anders is dan in de andere, doordat je BUUV met meerdere partners uitvoert. Daarom hebben wij nog wel een rol in het bewaken van het concept. Vanuit de rol van regisseur kunnen we BUUV ook het beste delen met andere gemeenten in het land. Tenslotte houden we zo scherp zicht op de resultaten en de verdere doorontwikkeling en de uitrol over heel Haarlem. De professionele sociaal makelaars en de werving en coördinatie van vrijwillige sociaal makelaars en andere BUUV-vrijwilligers kunnen en gaan wat mij betreft nog veel meer naar de partners toe. Die ruimte is er en die ruimte wil ik graag geven. We moeten dan het kind nu niet met het badwater weggooien met het argument dat het niets of niet meer mag kosten. Het college begrijpt niet waarom dit specifiek bij BUUV zo zou moeten zijn, terwijl we bijvoorbeeld in buurthuizen of jongerencentra ook de opzet kennen van een professionele kracht die vrijwilligers aanstuurt en werft. Daarnaast moeten we de feiten wel in een juiste context plaatsen, en niet 'framen' door alles over een kam te scheren. De heer SCHOUTEN: Dank voor uw uiteenzetting. U kunt toch niet ontkennen dat we al in een veel eerder stadium onze zorg hebben uitgesproken over de hoge overheadkosten van BUUV?

Wethouder VAN DER HOEK: Ik kom zo op de kosten. Dat is ook waar mijn opmerking over dat framen over gaat. Feit is dat niet iedere match 645 euro kost. Dat is alleen de prijs van een match waarbij een kwetsbare Haarlemmer betrokken is en voor wie we dus meer moeite moeten doen. Een gewone match kost 110 euro, althans ten tijde van het opstellen van het rapport. En ja; als je het zo zegt, zijn het flinke bedragen. Dat begrijp ik. Daarbij zijn echter de opbrengsten van herhaalde matches tussen Haarlemmers van gemiddeld acht keer in 40% van de gevallen niet meegerekend. Ook rekenen we de toename van de sociale cohesie in de wijken niet mee. Datzelfde rapport laat namelijk zien dat de kosten aanzienlijk naar beneden gaan als BUUV over de hele stad wordt uitgerold. Dan leidt de gevraagde investering van straks in totaal ongeveer 500.000 euro per jaar ertoe dat 1,8 miljoen euro aan maatschappelijke baten wordt bereikt, waarvan 1 miljoen euro aan kostenbesparing op onder andere de specialistische zorg. Dat is mijns inziens het complete verhaal, en dat is volgens mij ook precies de beweging die we in het sociale domein voorstaan: van specialistische zorg naar preventie. Enerzijds willen we de burger daarmee zo goed mogelijk helpen, en anderzijds vinden we daarmee een antwoord op de grote kortingen vanuit het Rijk.

De VOORZITTER: De vragen en de interrupties over BUUV moeten wel in het kader van de begroting gesteld worden. Het gaat niet om de techniek op zichzelf.

Mevrouw KOPER: We stellen donderdag ook de uitwerking van de doelen en effecten vast. Dit is daarvan een groot onderdeel. Of u moet apart ruimte geven voor de behandeling daarvan, of u staat hier nog wat toe.

De VOORZITTER: U gaat over de orde, maar uiteindelijk komen deze onderwerpen toch ook in commissies aan de orde.

De heer SNOEK: Wat ons betreft verdedigt de wethouder BUUV met argumenten die een andere discussie raken. Geen van ons is tegen burgers die burgers helpen. Geen van ons waardeert het niet wat er bij BUUV gebeurt. Als we erover discussiëren, zitten keer op keer al die burgers aan tafel die enthousiast zijn. Dat is alleen maar mooi. Het bezwaar van deze raad richt zich met name op de rol die de gemeente speelt in het organiseren van BUUV en het opleggen ervan aan het maatschappelijk middenveld. Dat is onze kritiek.

Waar u in de rest van uw nota zegt dat het college het ‘wat’ formuleert, en dat het maatschappelijk middenveld het ‘hoe’ bepaalt, maakt u voor BUUV een uitzondering. Dat systeem moet door het middenveld worden overgenomen. Dat is waar onze kritiek zich op richt. Wij vragen u om dit los te laten. Laat het maatschappelijke middenveld het werk doen: meer samenleving, minder overheid.

Wethouder VAN DER HOEK: Volgens mij heb ik net gezegd dat ik probeer het zo veel mogelijk los te laten, en dat dat ook in de lijn der verwachting ligt. Waarom vinden we voor een deel dat BUUV wel moet overgaan binnen bepaalde kaders? Ook dat heb ik net uitgebreid toegelicht. Dat is omdat het al veel eerder samen met de sociale wijkteams en de partners is bedacht, en niet alleen vanuit de gemeente. Daar komt het concept vandaan. Als de partners het willen overnemen, is er alle ruimte om te kijken hoe je meer efficiency kunt bereiken of hoe je op een andere manier dezelfde doelstelling kunt bereiken. Dat er een bepaald kader is, daar ontkom je niet aan. Je krijgt anders een BUUV dat in allerlei wijken verschillend werkt. Wij willen graag dat BUUV voor de burgers van Haarlem herkenbaar blijft, of je nou in Parkwijk, Schalkwijk of Noord woont. De systematiek binnen dat kader moet min of meer op dezelfde manier werken. Voor partners is er dus zeker de ruimte om aan te geven hoe zij dat het beste denken te kunnen invullen. Volgens mij heb ik dat net ook gezegd.

De heer SNOEK: Stel nou dat die partners dit niet willen doen, vindt u het dan alsnog een goed idee om hun dat systeem op te leggen?

Wethouder VAN DER HOEK: Als de partners het niet willen doen, zoeken wij andere partners.

De heer SNOEK: Dit is dus wat ik bedoel. U zou ook kunnen zeggen: als de partners het niet willen, doen we het niet. Als u echt sterk had gestaan, zou u dat risico nemen. U zou het open aan de partners voorleggen en erop vertrouwen dat BUUV het systeem is waar zij achter staan. U hoeft zich dan nergens zorgen over te maken en kunt onze motie overnemen.

Wethouder VAN DER HOEK: Dan verstaat u mij verkeerd. Dat denk ik namelijk ook. Die dertig organisaties – niet de minste in de stad – doen al die jaren namelijk al aan BUUV mee. Ik heb dus geen indicatie om bij de uitvraag te veronderstellen dat er een partner is die zegt: gemeente, zoek het maar uit. Of: wij gaan iets anders bedenken. Als ze dat wel doen, zal ik daar met belangstelling naar kijken. Dat verwacht ik echter niet. Die signalen heb ik tot op heden namelijk niet gehad; niet in de bestuurlijke gesprekken die ik een paar keer per jaar met die organisaties voer, en niet in de feedback die ik krijg als ik ze in de stad ontmoet. Het zou mij dus zeer verbazen als uw redenering opgaat.

De heer SNOEK: Maar u kunt onze motie dan toch overnemen? Daarin staat alleen: leg dit voor aan het maatschappelijke middenveld en laat aan deze partners de keus of ze uw systeem willen overnemen. Waarom neemt u dat risico niet als u hier zo zeker van bent?

Wethouder VAN DER HOEK: Ik heb net aangegeven binnen welke kaders wij vinden dat BUUV moet worden geïmplementeerd.

De heer SNOEK: Uw kader is: als zij het niet doen, zoeken we iemand anders.

Wethouder VAN DER HOEK: Ik blijf bij wat ik gezegd heb.

Ik zei al: dit is het complete verhaal. Dit is precies de beweging die we in het sociale domein voorstaan. Daarom streven we ook naar deze uitrol over de hele stad. In Nederland is er vooralsnog geen ander dienststelsel dat ook maar in de buurt van dit maatschappelijke rendement komt. Haarlem kan volgens mij dan ook trots zijn op dit initiatief en deze innovatie, mede omdat zes gemeenten het inmiddels hebben geadopteerd. Dat hebben ze niet gedaan omdat het ze is opgelegd, maar omdat ze daar op basis van een presentatie van ook andere en vergelijkbare initiatieven in Nederland volmondig ja tegen hebben gezegd. De zevende gemeente dient zich inmiddels aan. Ik vind het dan ook vreemd dat sommige fracties erop wijzen dat BUUV geld kost. Dat

was toentertijd immers te voorzien. Het project is met innovatiegeld gestart en de bedoeling was om het bij succes te continueren. Daarbij komt dat als we voor miljoenen een brug, fietspad of geasfalteerde weg in onze stad aanleggen niemand vraagt naar de financiële baten, of achteraf gaat zitten uitrekenen hoeveel mensen er overheen zijn gereden, of wat dan de kostprijs per gebruiker is.

De heer SCHOUTEN: Dat is niet met elkaar te vergelijken.

Wethouder VAN DER HOEK: Nu leggen we een sociale verbindingsweg tussen Haarlemmers aan, en met name met kwetsbare Haarlemmers, en dan doen we het wel. Ik had er natuurlijk op gerekend dat u zou opmerken dat dit appels met peren vergelijken is. Belangrijker vind ik dat we er niet op deze manier naar kijken. De gemeente hoeft niet aan haar inwoners te verdienen, maar is er om haar inwoners te dienen. Juist door de inzet van de sociaal makelaars bereiken we daadwerkelijk de kwetsbare Haarlemmer.

Mevrouw ÖZOGUL: Als wij straks veel moeten bezuinigen omdat we minder geld krijgen, gaan we wel kijken wat BUUV kost. 645 euro is namelijk echt te veel. Ik kan het in ieder geval niet uitleggen.

Wethouder VAN DER HOEK: Dan hebt u niet goed naar mij geluisterd. Ik heb gezegd dat die 645 euro gold op het moment dat het onderzoek plaatsvond. Dat is precies waarom het college voorstelt het project over de hele stad uit te rollen. Daarmee dalen de kosten en wordt de effectiviteit het grootst, met een opbrengst die drie keer zo hoog is als de investering. U kunt daarin geloven of niet, maar ik ben wel benieuwd naar de alternatieven van de SP. Toentertijd was u namelijk erg voor dit systeem en deze innovatie.

Mevrouw ÖZOGUL: Wij waren voor een systeem om de sociale cohesie in de wijk te verhogen; niet voor dit BUUV.

Wethouder VAN DER HOEK: U hebt destijds wel met de investeringen ingestemd.

Mevrouw KOPER: Ik probeer even de redenering van de wethouder door te trekken. U stelt dat we hierin geïnvesteerd hebben. We hebben een innovatiepot waaruit wij organisaties geld geven om met een projectje te experimenteren. Betekent dat dan ook dat we het geld uit deze pot per definitie verduurzamen in de vorm van nog meer uitgaven? Dat is namelijk wat u stelt.

Wethouder VAN DER HOEK: Nee, dat is zoals u het verstaat. Als je een innovatiebudget aanwendt om te kijken of iets slaagt, mag het in de lijn der verwachting liggen dat je dat initiatief ook uitrolt en in stand houdt. In de optiek van het college is dit project geslaagd. In die zin kan ik niet zo veel met de opmerking dat BUUV geld kost. Alle initiatieven die wij nemen, tijdelijk of structureel, kosten geld.

Mevrouw KOPER: Dat betwist ook niemand. Het gaat erom of je het initiatief vervolgens aan de partijen laat. Je moet je dan afvragen of je daarin als gemeente een rol blijft houden.

Wethouder VAN DER HOEK: Volgens mij heb ik tot twee keer toegezegd dat er alle ruimte is om het bij de partners neer te leggen en daar de invulling grotendeels te laten plaatsvinden. Ik heb daarbij het voorbehoud gemaakt voor de regievoering en de bewaking van het concept.

De VOORZITTER: Morgenavond wordt over dit onderwerp gestemd. Dat verklaart het specifieke verzoek van de commissie om in deze behandeling dit onderwerp aan de begroting te koppelen. Daarom laat ik dit debat even gaan. De bedoeling is dat de discussie in het kader van de begroting wordt gevoerd. Het gaat er niet om of u voor of tegen BUUV bent. Dat komt wel tot uiting in uw stemverklaring bij de moties.

De heer SNOEK: De wethouder stelt dat we geen MKBA doen als we een brug aanleggen. Hij vraagt zich af waarom we daar nu wel over praten. Toen wij een tunneldiscussie hielden, hadden we ook een MKBA. Als die er zo had uitgezien als die van u, zou de tunnel er nooit komen. Sterker nog: de tunnel is er ook nog niet. Uw

argumentatie houdt in ieder geval geen stand.

Wethouder VAN DER HOEK: Ik denk dat mijn argumentatie wel standhoudt. In mijn optiek levert de MKBA uiteindelijk een positief rendement op. Dat is de reden waarom het college BUUV op deze schaal wil inzetten. Dan hebben we namelijk een rendement van 1:3. Ik heb ook gezegd dat we deze discussie volgens mij niet op deze manier moeten voeren. Volgens mij gaat het om iets anders, namelijk dat door de inzet van de sociaal makelaars we daadwerkelijk de kwetsbare Haarlemmer bereiken. Door BUUV zorgen we ervoor dat iemand met een dwarslaesie langer zelfstandig thuis kan wonen en minder specialistische zorg nodig heeft; dat iemand met autisme uit zijn eenzaamheid komt en daarbij ondersteund wordt naar een passende match; dat een Haarlemmer met psychische klachten taallessen geeft waardoor zij zich gewaardeerd voelt en niet afglijdt, maar zelfstandig blijft functioneren. Dit zijn maar een paar voorbeelden, die wat mij betreft duidelijk maken waar het unieke en de kracht van BUUV ligt. Die mensen bereiken en helpen we volgens mij niet alleen met een bord voor gratis advertenties bij de supermarkt.

Mevrouw SIKKEMA: Bent u bereid met de speeltuinverenigingen in gesprek te gaan om speeltuinen gratis te houden voor mensen met een HaarlemPas? Een motie met die strekking is al twee jaar geleden door het CDA ingediend. U zei toen dat u de strekking van de motie zou volgen. Nu komen er extra bezuinigingen. Gaat u hier nog steeds mee aan de slag?

Wethouder VAN DER HOEK: Wij komen daar in de tweede termijn op terug.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing

Voorzitter: burgemeester Schneiders

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. [20.25 uur]

De heer SNOEK: Ik las een paar weken geleden in de krant dat een paar coalitiepartijen in Heemstede zich hadden afgevraagd of ze de hele rituele dans van de begrotingsbehandeling nog wel moesten doen. Toen dacht ik: wat een godspe. Hoe durf je dat als coalitiepartijen voor te stellen? Maandagavond snapte ik eigenlijk wel wat ze bedoelden. We hebben natuurlijk nauwelijks een begrotingsbehandeling. Het is vooral het begin van de verkiezingen. Het CDA heeft daar evengoed aan meegedaan. We kijken terug op vier jaren en we kijken vooruit. De begroting die voorligt, is in feite beleidsarm. Voor de tekorten in 2014 ligt een lijst met lapmiddelen voor. Interessant is dat we vanavond volgens mij twee nieuwe tekorten hebben gezien: bij de nieuwe bakken op de Amsterdamsevaart en bij de bezwaarschriftencommissie, waar mevrouw Van Zetten ons op wees. Maandag was dus de aftrap van de verkiezingen, met als hoogtepunt de heer De Jong. Hij citeert doorgaans graag zijn helden, zoals Thatcher en Reagan. Maandag leek u echter een hommage te brengen aan George Bush senior. In 1988 zei hij: "Read my lips: no new taxes." We weten allemaal hoe dat is afgelopen. George Bush senior is een van de weinige Amerikaanse presidenten die niet herkozen is. Hij kon namelijk die belofte niet waarmaken. De VVD leek een verkiezingsbelofte te willen doen: de grens aan de woonlasten is bereikt. Onze vraag aan u was hoe hard die grens was, en of hierover met u te onderhandelen viel bij coalitieonderhandelingen. Zo hard bleek die grens niet. Er zat bijvoorbeeld ook een grens in het coalitieakkoord Het oog op morgen. De woonlasten zouden onder het gemiddelde van de grote gemeenten blijven. Zoals de heer De Jong zelf al redeneerde, zitten we er inmiddels 10% boven. Zijn we het inhoudelijk met u eens? Ja. De woonlasten zijn gestegen, ook meer dan wij willen. Lastenverzwaring is niet de weg uit de crisis. Het is diezelfde crisis die ervoor zal zorgen dat wij bij de komende verkiezingen terughoudend moeten zijn in onze beloftes. Bij iedere belofte die wij doen,

moet er ook dekking zijn. Dat proberen wij hier al vier jaar lang met onze moties, zo goed en zo kwaad als dat gaat. We memoreren nog even de VVD, die tegen de parkeertarieven stemde zonder een alternatief. Het was alleen maar 'njet'. U had geen dekking. U sloeg daar even een gat van 2,5 miljoen euro.

Mevrouw Van Zetten had het over een andere bestuurscultuur. Toegegeven: u bent zelf altijd kritisch geweest op dit college. Soms was u zelfs kritischer dan wij. U was kritisch over Dunamare en Spaarnelanden. Dat bleek achteraf terecht. Daarmee wil ik u nogmaals complimenteren. U was ook kritisch over de Waarderweg en het Stationsplein. Juist op dat laatste dossier liet uw fractie het wat ons betreft een beetje afweten. Er kwam geen motie vanuit uw fractie en u steunde ook geen van de moties die voorlagen. Wel liet u het gebeuren dat er vanuit uw eigen coalitie een motie van afkeuring tegen wethouder Cassee kwam. Door de volledige oppositie is die motie niet gesteund, omdat wij zagen dat dit een verantwoordelijkheid was van het gehele college, en niet aan één man kon worden toegerekend. Wat ons betreft was dit niet de nieuwe bestuurscultuur. Wij hebben in onze eerste termijn ook gevraagd om een nieuwe bestuurscultuur, zonder kredietoverschrijdingen. Het kan soms gebeuren, maar als een krediet wordt overschreden, komt een wethouder daarna zo snel mogelijk naar de raad met een verzoek om extra krediet. Dat gebeurt niet pas na anderhalf jaar of zes maanden.

De PvdA maakte een mooie fietstocht. Wij herkenden veel van uw doelstellingen. Dat zal ons lot als middenpartij zijn. Wij herkennen ons in veel van de doelstellingen die mevrouw Pippel neerlegde, maar ook in die van u. Onze aanpak is echter wezenlijk anders. U hebt het over een ongedeelde stad en die doelstelling delen wij. Wij willen ouders echter niet verplichten om hun kinderen in een bepaalde wijk naar school te laten gaan. Wij willen niet nog vaker het vuil ophalen. Wij steunen uw motie over de markten om minimavoorzieningen beter onder de aandacht te brengen. Wat ons betreft is die motie echter in feite symptoombestrijding. Eigenlijk is het probleem fundamenteeler. De vraag is of de weg naar de minimavoorzieningen voldoende vormgegeven is. Samen met u zouden we een oproep aan het komende college willen doen om te kijken of dit structureel verbeterd kan worden. De kraampjes zijn een goed idee. Dat idee steunen we dan ook. Als de voorzieningen onvoldoende gebruikt worden en onvoldoende hun weg vinden naar de mensen die er recht op hebben, kunnen we daar nog beter naar kijken.

Misschien kan de PvdA daar in haar termijn nog kort op reageren. Uiteraard mijn felicitaties aan de heer Fritz. Hij is er nog even niet. Waarschijnlijk is hij druk met lijsttrekken. Wij wensen hem een goede campagne en hopen op een inhoudelijke strijd. Tot slot wil ik nog even ingaan op de bijdrage van Sociaal Lokaal. Streng zijn voor wie niet wil, en de rest zoekt het zelf maar uit. Dat was wat daarvan bij ons bleef hangen. Het is helder waarom u gebroken bent met de SP, want u tapt wel degelijk uit een ander vaatje. Wat we in uw bijdrage herkennen, is de boosheid en de ontevredenheid die we van veel Haarlemmers horen. Net als u zit ook ik op Facebook en Twitter. Veel geluiden die we daar zien, hoorde ik terug in uw verhaal. Dat is begrijpelijk, maar wij als politieke partijen zijn meer dan het doorgeefluik van dit ongenoegen. Het is aan ons om ook antwoorden te formuleren en alternatieven aan te dragen. Als we dadelijk moeilijke keuzes moeten gaan maken, moeten we ook met een moeilijke boodschap teruggaan naar de stad. Wij hopen dat u dat in uw campagne ook zult gaan doen.

In de eerste termijn van het college gaf de wethouder van Financiën aan dat de schuld wel degelijk gaat teruglopen door de ingrepen die we hebben gedaan. Wij zien alleen maar dat we met het investeringsplafond op het oude niveau blijven. We vragen de wethouder om op dit punt nog wat meer inhoudelijk toe te lichten hoe wij met de afspraken die nu gelden de schuld op de langere termijn zullen zien aflopen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dank voor uw complimenten, CDA. U verwijt mij dat ik een motie van wantrouwen van uw kant niet steun, en dat ik een motie van afkeuring van

mijn coalitiegenoten richting mijn eigen wethouder niet steun. Het zal u toch niet verbazen dat ik dat soort dingen nou ook weer niet doe. Ik ben wel kritisch, maar ook voor mij zijn er grenzen. Ik vind het eigenlijk wel komisch dat u mij in dit grote geheel iets verwijt. Mij valt namelijk ook iets op aan uw betogen. U komt nu weer met het feit dat u de kraampjes een goed idee vindt. U dient een motie over wipkippen in. Als we terugkijken, mis ik een beetje het verband met het grotere geheel. Ook ik denk graag groot. U verwijt mij dat ik niet wat pittiger heb gereageerd wat betreft het Stationsplein. En waar komt u nou weer mee? Met een kraampje uit een motie van de PvdA. Daar staat u wel sympathiek tegenover. Dit is weliswaar geen compliment aan u, maar verder vind ik u gewoon heel erg leuk.

De heer SNOEK: Dank u. Dat laatste is geheel wederzijds. Volgens mij was mijn betoog juist dat die kraampjes slechts symptoombestrijding zijn. Ik verzocht de PvdA om samen met ons aan het volgende college een verzoek te doen om dit structureel aan te pakken. Daarom snap ik uw opmerking niet helemaal. Sowieso verwijt ik niet u, maar uw fractie iets. Ik vond het jammer dat uw fractie zo kritisch was over het Stationsplein, maar dat, toen puntje bij paaltje kwam en de vraag kwam hoe de raad ermee om zou gaan dat een overschrijding maandenlang onder de pet was gehouden, uw fractie uiteindelijk met lege handen bleef staan. Ik heb hier lang over gesproken met fractiegenoten van u. U had zelf met een motie kunnen komen waarin u evenwichtig aangaf hoe D66 aankeek tegen het gebeurde. U hebt alleen gezegd dat die motie van wantrouwen u te ver ging. Ook steunde u de motie van afkeuring jegens uw eigen wethouder niet. Waarom hebt u zelf geen alternatief op tafel gelegd? Ik wil eigenlijk niet weer kissebissen over die moties. Als u het hebt over een nieuwe bestuurscultuur, vindt het CDA dat daar nog wel wat aan te doen is. Wat ons betreft zit hem dat in de budgetdiscipline. Voor ons houdt die nieuwe bestuurscultuur ook in dat een wethouder direct teruggaat naar de raad en de raad serieus neemt in zijn budgetrecht.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik kijk er toch wat anders tegenaan. Het gaat niet alleen om die motie. Tja, dat was de afronding van een geheel. Het begon ermee dat wij constateerden dat de administraties niet op orde waren, dat subsidies verkeerd waren gebruikt en dat de raad onvoldoende was ingelicht. Kortom: het voorstel waarmee het college in december vorig jaar kwam, rammelde aan alle kanten. Dat is in de loop van de maanden voor een groot deel recht gebreid. Het is veel duidelijker geworden. Het is zo dat er een overschrijding in zat die niet aan de raad gemeld is. Dat is inderdaad een doodzonde. Belangrijk is om helderheid in moties aan te brengen en verknoppingen aan de orde te stellen. Ik vind dat in de nieuwe bestuurscultuur eerlijk gezegd belangrijker dan de motie van wantrouwen, die volkomen over the top was.

Ik heb eigenlijk verder niet meer zo veel te vertellen. Het antwoord van het college was betrekkelijk helder en vrij beknopt. Natuurlijk heb ik nog wel wat opmerkingen en vragen. Wat vindt D66 belangrijk? Dat zijn de relaties in de stad maar ook daarbuiten. D66 is natuurlijk heel verheugd dat wethouder Mulder vrijdag een afspraak heeft met mevrouw Post van de provincie. Wij hebben er maanden geleden al op aangedrongen dat het college meer aan die relatie zou gaan werken. Dat gaat nu ook gebeuren. Er zijn belangrijke afspraken te maken met de provincie over de bereikbaarheid van de stad. Wij kijken dus uit naar het resultaat.

We zijn wel een beetje verbaasd dat de bakken bij de Amsterdamsevaart nu snel worden weggehaald. Waar is de financiële ruimte daarvoor? Wij zijn vol lof geweest over uw begroting, al zagen we een paar kleine gaten. Daar hebben we ook vragen over gesteld. Maar waar is de financiële onderbouwing voor deze vervanging? Ook ik vind de huidige bakken daar heel lelijk. Liefst hoor ik daarop een antwoord in de tweede termijn. Daarbij zijn we ook wel nieuwsgierig naar de voortgang bij de Oudeweg. Is dat al helemaal recht gebreid? Uiteindelijk verwachten we dat u dit nog eens uitgebreid met de commissieleden

zult bespreken.

De relaties met burgers en in de stad zijn natuurlijk belangrijk. We hebben nog wat vragen over BUUV. Gaat de opdracht er per 1 juli 2014 uit? En gaan we het maatschappelijk middenveld aan het werk zetten? Gaat de gemeente daarbij ook eens wat meer loslaten, in het kader van de participatiemaatschappij? Daar willen we graag een antwoord op.

De relaties met de regio vinden wij natuurlijk uitermate belangrijk. Dat geldt zeker voor Amsterdam en de manier waarop we daarmee samenwerken. Samenwerking is prima, maar we willen geen gedwongen Kennemerstad. Als we de relaties goed willen houden, zou ik de naam Kennemerstad voorlopig maar niet gebruiken. Daarmee jaag je namelijk iedereen op de kast. Dat is dan ook een reactie op de PvdA, die overigens een heel goede vriend van ons is. Dat mag ik dus best even zeggen.

Wij gaan ervan uit dat mensen veel meer zelf kunnen, en dat gratis zaken eigenlijk steeds minder gewaardeerd worden. Mensen moeten ergens voor betalen om het te kunnen waarderen. Wij waren eerlijk gezegd ook een beetje verbaasd dat wethouder Nieuwenburg zei dat de huiswerkbegeleiding ineens gratis zou worden. Wij vinden dat het hoort bij de activering van burgers dat je daarvoor wat betaalt. Je doet dan iets terug voor de maatschappij. Het had ook minder dan 5 euro kunnen zijn. Van 5 euro naar gratis was voor ons echter een verrassing. Misschien moeten we daarover in de commissie nog eens wat zeggen. Ook wij hebben geconstateerd dat er nog geen reservering is voor de commissies Beroep en Bezwaar. Het CDA wil weer geld uitgeven uit de reservering voor de cultuurpodia. Daar zit blijkbaar nog 250.000 euro in. Als we het niet voor cultuur kunnen gebruiken, gebruik ik dat geld liever voor de commissies Beroep en Bezwaar. D66 vindt cultuur echter uitermate belangrijk.

De heer SNOEK: Vindt u dus dat deze reserve kan vrijvallen?

Mevrouw VAN ZETTEN: Nee, in principe niet. Als u het geld aan iets anders gaat besteden, laten we dan een reservering doen voor beroep- en bezwaarschriften voordat u het weer gaat 'verjubelen' in de stad.

Wij hebben toch wat zorgen over hoe het nu gaat met HART. We hebben verschillende bezwaarprocedures voorbij zien komen. Wij vragen ons langzamerhand af of het wel een goed besluit is geweest. Misschien moeten we daar in de commissie nog maar eens over praten. Het is geen unilocatie geworden, maar HART is verspreid over de stad. Ik krijg nu weer een uitnodiging om te praten over de popschool bij Nieuwe Energie. Bij ons leven er nog wat zorgen. Ik denk niet dat onze fractie daar alleen in is. U hoeft er nu niet op terug te komen, maar in de commissie zullen we het hier toch nog eens over moeten hebben.

De heer FRITZ: Naar aanleiding van de bezwaren moeten we het hier ongetwijfeld nog eens over hebben. Alle argumenten die u nu noemt, kenden we toch al toen we instemden?

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik sjok niet als een blind paard voort. Bij sommige dingen vraag je je achteraf af of je het wel goed hebt gedaan. D66 was al zeer bezorgd over dat bedrag van 12 miljoen euro dat gereserveerd stond voor een heel nieuw CCTV bij Nieuwe Energie. We hadden grote zorgen over de vraag of we dat wel konden financieren. De oplossing die geboden werd, leek veel beter. Die gaat ons veel geld besparen en dat is natuurlijk goed. Ik zeg niet dat we nu tegen zijn. Ik zou niet durven. Ik zeg alleen dat we er nog eens met de wethouder naar moeten kijken.

De heer FRITZ: Volgens mij is het ook wel eens goed om te staan voor een besluit dat we genomen hebben.

Mevrouw VAN ZETTEN: Zeker. U bent dan ook de nieuwe lijsttrekker, en ik niet. Dat zal het wel zijn. Ik maak er graag een grapje over. Misschien word ik daar dan ook weer voor bedankt, maar oké.

Ik kan het niet laten om het te hebben over die pont, die van links naar rechts gaat. Ik zie niet wat er nou links aan de pont is. De kosten worden betaald door Spaarnelanden. Tegelijkertijd zien we in de compenserende maatregelen dat wij als gemeente weer een ton gaan besparen op Spaarnelanden. Ik zei toen al: die ton, dat is precies wat wij nu gaan besparen op openbare ruimte. Dat treft mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Zij krijgen nu minder werk en gaan minder geld verdienen. Wij geven dat geld ondertussen uit aan een gratis pont. Daar moeten we nog eens over nadenken. Waarschijnlijk ben ik in deze hele zaal de enige die best regelmatig met de pont vaart. De heer Reeskamp doet dat ook. Hij heeft een hond die hij aan de overkant laat poepen. Ik weet het. Hier wil ik het bij laten.

De heer SCHOUTEN: Allereerst wil ik wethouder Nieuwenburg bedanken voor het schrappen van de eigen bijdrage voor de huiswerkbegeleiding. Mijn complimenten. We hebben genoten van de show van de coalitie en zijn tot de conclusie gekomen dat de verkiezingshormonen alweer door de zaal gieren. Er was sprake van veel reflectie en weinig inhoudelijke opmerkingen over de begroting. De coalitiepartijen zijn klaarblijkelijk heel blij met elkaar. Naast de hormonen vlogen namelijk ook veel wederzijdse complimenten door de zaal. Alleen de VVD durfde toe te geven dat het tijdens de coalitieperiode hier en daar best wat gerommeld heeft. Laat ik toch even ingaan op de verhalen van de woordvoerders. De PvdA vindt dat Sociaal Lokaal een veel te negatief beeld schetst over de problemen in Schalkwijk. Ook wij beseffen dat er best wat resultaten zijn behaald, maar zoals de burgemeester al zei, zijn we er nog lang niet. Sociaal Lokaal vindt dat de PvdA veel te optimistisch is. We hebben het nog even geverifieerd, maar de buurtvaders functioneren echt alleen in Meerwijk. In andere wijken is het geprobeerd, maar niet van de grond gekomen. De problemen zijn van Meerwijk naar andere wijken overgewaaid.

De heer SCHAART: Ik wil toch toevoegen dat diezelfde buurtvaders in de kop van Molenwijk actief zijn.

De heer VAN DE MANAKKER: Dat zijn dezelfde buurtvaders; geen nieuwe groepen buurtvaders.

De heer SCHAART: Dat maakt toch niet uit? Ze hebben een grotere wijk.

De heer SCHOUTEN: De problemen zijn dus van Meerwijk naar andere wijken overgewaaid. Daar zijn namelijk geen buurtvaders en de jeugd is niet dom. Ook de wilde plannen van de PvdA met betrekking tot de vervuiling in Europawijk in het algemeen en Molenwijk in het bijzonder intrigeren ons. Tot nu toe komt de PvdA alleen met wilde plannen. Tot op heden is daar niets gerealiseerd. Verder ontkent de PvdA dat bezuinigingen zijn doorgevoerd in het sociale domein. Iedereen kan toch zien dat deze begroting bol staat van dergelijke bezuinigingen? Daar hoeft u echt niet voor gestudeerd te hebben of gemeenteraadslid voor te zijn. Dit is niet conform het coalitieakkoord. Hoe kan de PvdA hiermee akkoord gaan?

De heer FRITZ: De heer Schouten begon zijn betoog met de opmerking dat er wel erg veel verkiezingsretoriek is. Moet u horen. Ik ben blij dat u ons voorstel steunt om de top 25-aanpak bij criminele jongeren uit te breiden naar andere wijken. De andere twee opmerkingen snap ik echt helemaal niet. Noemt u nou eens drie bezuinigingen op het sociale domein. U zegt dat een blind paard kan zien dat er zoveel bezuinigingen in staan. De heer SCHOUTEN: Mag ik daar later op terugkomen?

Burgemeester SCHNEIDERS: U kunt best even doorpraten. Voordat u uw termijn beëindigt, noemt u die voorbeelden gewoon even. Dat is wel zo praktisch. Bij Twee voor twaalf is dat hetzelfde: daar mag je ook opzoeken.

De heer FRITZ: Als een spreker begint met de opmerking dat door allerlei partijen holle verkiezingsretoriek wordt gebedzigt en vervolgens niet één voorbeeld weet te noemen, vind ik dat triest.

De heer SCHOUTEN: U krijgt ze van me. Dat beloof ik.

Naar we begrepen hebben, denkt de VVD dat wij nergens op willen bezuinigen. We hebben echter al de nodige bezuinigingsvoorstellen gedaan. Een paar kleine zijn het stoppen met het uitstapprogramma voor prostituees en de bovenmatige subsidie aan BUUV, het stoppen met de jumelages behalve Mutare en het temporiseren van het programma Haarlem klimaatneutraal. Buiten dat hebben we ook duidelijk laten weten dat we zeer serieus aan de slag gaan met de kerntakendiscussie. Ook wij komen met een visie op de invulling van 10 miljoen euro aan bezuinigingen. We komen u wat dat betreft graag weer tegen bij de coalitieonderhandelingen in 2014.

We begrijpen het antwoord van wethouder Van der Hoek over het treffen van voorbereidingen voor de transities in het sociale domein. Van welke korting gaat u echter uit? Er is nogal een verschil tussen 4% en 15% in 2017. 15% van 32 miljoen euro is heel veel geld. De wethouder gaf aan dat hij BUUV op termijn wil loslaten. Aan welke termijn denkt hij?

Het antwoord op de vraag waar de bezuinigingen op het sociale domein in de begroting staan, is als volgt. Op pagina 62 in de tweede kolom bij de effectindicatoren staat het aantal geregistreerde daklozen en het aantal geregistreerde incidenten van huiselijk geweld in de regio Kennemerland. U kunt daar zien wat gerealiseerd is en wat aan bezuiniging doorgevoerd wordt.

Mevrouw KOPER: Misschien had u ook even de vragen bij de begroting kunnen nalezen. Wij hebben hierover namelijk een vraag gesteld. Daar kwam een klip-en-klaar antwoord van het college op. U moet niet zomaar wat roepen zonder dat u uw huiswerk heeft gedaan.

De heer SCHOUTEN: De PvdA ontkende heel duidelijk dat bezuinigingen werden doorgevoerd. U kunt ook kijken op pagina 68, 69 en 70. Daar staan allemaal bezuinigingen op de transitie in het sociale domein.

De heer FRITZ: Even voor de duidelijkheid: we hadden het over het sociale beleid. U hebt nog altijd geen voorbeeld genoemd.

De heer VRUGT: Hoe komt u bij dat aantal van 15%? Het ging volgens mij om 7% of 4%, maar geen 15%.

De heer SCHOUTEN: De prognoses liggen tussen de 4% en 15%. Daar zit een wereld van verschil tussen.

De heer VRUGT: Het college rekent voor de jeugdzorg met 7%. Dat vonden wij al te veel, want waarschijnlijk gaat het om 4%. Ik begreep echter niet waarom u nou ineens met 15% aankwam.

De heer SCHOUTEN: Ik geef de marges. Die liggen tussen de 4% en 15%.

Mevrouw LANGENACKER: De PvdA is blij dat de partijen onze fietstocht gewaardeerd hebben, en dat ze ook trots zijn op de plekken die we hebben genoemd. Wij zijn blij met die steun. Ik wil nog even ingaan op wat de heer Snoek zojuist aan ons vroeg. We komen met een motie over de toegankelijkheid van de minimaregeling. Nu stellen we markten voor, maar uiteindelijk moeten het geld en de mogelijkheden voor de minima zo goed mogelijk worden gebruikt. Dat is ook uw doel, hoor ik u zeggen. Dit is voor mij de tweede periode waarin de PvdA daarop hamert. Misschien doen we dat al wel veel langer. Samen met andere partijen ga ik graag op zoek naar mogelijkheden om die regelingen bij de doelgroep te brengen waar ze horen.

Ik wil nog twee punten meegeven naar aanleiding van de termijn van het college. Het eerste is voor wethouder Mulder. Een van de belangrijkste speerpunten van de PvdA in deze periode waren de wijken. De reden voor het afwaarderen van de Amsterdamsevaart is de leefbaarheid in de Amsterdamsebuurt en de wijken daarachter. De raad heeft brieven gekregen van de wijkraden aldaar, waarin staat dat zij deze afwaardering zo snel mogelijk willen. De leefbaarheid gaat daarmee omhoog. In Oost gaat het minder goed met de

gezondheid van mensen. Een van de sluipmoordenaars is het fijnstof dat er door het vele autoverkeer aanwezig is. Wat ons betreft wordt de Oudeweg zo snel mogelijk aangepakt en de Amsterdamsevaart afgewaardeerd. Als de bakken moeten worden verwijderd en er andere obstakels moeten worden geplaatst, zijn wij akkoord. Wij steken daar graag zo min mogelijk geld in, en gaan liefst zo snel mogelijk over tot de afwaardering. Dat hoort bij deze coalitieperiode. Wat betreft de PvdA maakt u daar dus een onomkeerbaar proces van, nog voor het begin van de nieuwe periode.

De heer SCHRAMA: Onze motie hield in om af te wachten met de afwaardering tot de Oudeweg klaar is. De volgorde was verkeerd. Ik ben blij dat u nu zegt wat wij al twee jaar in moties hebben gezegd.

Mevrouw LANGENACKER: Volgens mij zijn we het voor een deel met elkaar eens. Dat is toch de conclusie van uw verhaal?

De VOORZITTER: U bent het alleen niet helemaal eens over de chronologie. Dat is alles.

Mevrouw LANGENACKER: Ik denk dat ik het daar maar even bij laat, mijnheer Schrama.

De VVD sprak ons al aan op de inkomstenkant en vroeg waar ons stokpaardje bleef. Wij willen het over een aantal punten hebben die ook in de eerste termijn door het college zijn genoemd, maar wat ons betreft niet stevig genoeg. De Actiepartij vroeg of er nog een ambtenaar was die zich bezighoudt met het binnenhalen van Europese subsidies. Ik heb uit het antwoord van wethouder Mooij begrepen dat dit nu in de organisatie belegd is. In deze periode hebben we ook gevraagd naar mogelijkheden om iemand op no-cure-no-paybasis aan te stellen. Het gaat dan om mensen met specifieke ervaring in en kennis van het binnenhalen van zo veel mogelijk geld. Op het moment dat de gelden echter niet binnenkomen, worden zij ook niet betaald. Dat is een van de dingen waar de gemeente meer aan zou moeten doen.

Het tweede punt gaat over de personeelspool. U zei dat ook personeelsleden in de regio gaan werken. Dat is prima. Ons gaat het erom dat er ook mensen zijn die op dit moment op de bank zitten die we best kunnen inzetten bij andere gemeenten. We kunnen daar geld voor vragen. Ook daar gaat het ons erom dat we zo veel mogelijk geld binnenhalen.

Ons derde punt op dit gebied hebben we niet eerder genoemd. Dat is de verkoop van het niet-strategisch vastgoed. Wij vinden dat de gemeente daar vaart mee moet maken. Ook dat is een manier om meer inkomsten te genereren. Wat ons betreft zijn dit de manieren die we nog in deze periode meer kunnen toepassen.

De heer DE JONG: Het zijn natuurlijk wat kleinere bedragen die u zo bij elkaar schraapt. Is een van de redenen waarom u toe wilt naar een grotere gemeente dat u dan ook toegang krijgt tot de ozb van de inwoners van onze buurgemeenten?

Mevrouw LANGENACKER: Nee. In de eerste termijn heb ik gezegd dat gemeenten met allerlei opgaven zitten die zij niet meer alleen kunnen uitvoeren. Heel veel van deze opgaven vullen we al samen in. We moeten bijvoorbeeld de regionale werkgelegenheid samen met de regio oppakken. Dat geldt ook voor schooluitval en meer van dat soort zaken. Dat kan wat ons betreft ook heel goed onder één noemer. Daarom hebben we ervoor gepleit om dingen zo veel mogelijk samen te doen.

De VOORZITTER: Heel veel van de zaken die u nu noemt, met alle respect, gebeuren al. Wilt u daarover in de commissie nog verder praten? Of wilt u dat het college daar in de tweede termijn nog op ingaat?

Mevrouw LANGENACKER: Dit was deels een reactie op de VVD, die ons hierover interrompeerde in de eerste termijn. Ook wilde ik nog even reageren op het antwoord van het college in de eerste termijn.

Mevrouw ÖZOGUL: Maandagavond, toen wij een motie indienden om de beslagvrije voet te respecteren, werd door verschillende fracties gesproken over een sociaal en

humaan beleid in Haarlem. Daar wil ik graag op terugkomen. Als u het over een sociaal beleid hebt, vindt u ons aan uw zijde. De regels en de uitvoering laten echter een ander beeld zien. Ik geef u een opsomming van enkele schrijnende maar veelvoorkomende gevallen, die voor veel Haarlemmers herkenbaar zijn. Een voorschot krijgen nadat je een bijstandsuitkering hebt aangevraagd, is bijna onmogelijk. Men gaat ervan uit dat de familie je kan opvangen. Voeding kopen is geen reden voor een voorschot. Er wordt geen rekening gehouden met boetes voor het te laat betalen van rekeningen als de huur. Ze bedragen gemiddeld 40 euro per rekening. Er is geen sprake van maatwerk en geen enkel begrip als de zaak uit de hand loopt. Dat gebeurt in verband met de eigen verantwoordelijkheid. Als bij de sociale dienst een rekenfout wordt gemaakt, moet dat altijd met een advocaat in een hoorzitting worden opgelost. Anders word je van het kastje naar de muur gestuurd. Het is te allen tijde jouw schuld. De cliënt heeft het niet goed doorgegeven, of je had de eigen kracht moeten hebben om dit snel op te lossen.

De heer AYNAN: Ik wil mevrouw Özogul graag uitnodigen om eens met ons mee te lopen in het Ombudsteam. Daar wordt dit allemaal ontkracht. De sociale dienst is wat dat betreft een sociale organisatie, waar je binnen een uur een voorschot kunt regelen.

Mevrouw ÖZOGUL: Wij hebben zelf ook de hulpdienst. Overigens willen wij graag bij u meekijken.

De heer AYNAN: U bent van harte welkom.

Mevrouw ÖZOGUL: Velen durven deze weg niet in te gaan, omdat ze geen problemen met de casemanager willen. Dat is winst voor de gemeente. De gemeente streeft ernaar om een aanvraag binnen acht weken te behandelen. Als iemand zonder geld zit en zijn bed verkoopt om eten voor zijn kinderen te kopen, wordt dat naderhand als inkomen gezien en verrekend met de nog te ontvangen bijstandsuitkering. Als je door familie of vrienden wordt ondersteund en geld kunt lenen om jezelf en je kinderen te voeden en je hebt geen officieel leencontract, dan wordt dit als gift verrekend. Een naderhand opgesteld leencontract wordt niet geaccepteerd, aldus een hulpverlener.

Mevrouw SIKKEMA: Volgens mij gaat u mee met het voorstel van de voorzitter van de PvdA om te praten over de minimavoorzieningen en hun toegankelijkheid. We kunnen hier nu heel lang over doorpraten, maar u hebt al punten waarover u kunt discussiëren. Dit heeft namelijk allemaal te maken met de toegankelijkheid van minimaregelingen.

Mevrouw ÖZOGUL: Dat is de reden waarom wij die motie mede hebben ingediend.

De heer FRITZ: De SP signaleert heel veel onrecht. Ik heb het nagevraagd, maar op vrijwel geen van deze punten hebt u in de afgelopen vier jaar een voorstel ingediend. Sterker nog: u hebt vrijwel altijd hetzelfde gestemd als de PvdA. U zegt nu dat er veel onrecht in de stad is. Op een aantal punten zien wij dat ook. Wij zijn met een concreet voorstel gekomen. De SP heeft in de afgelopen vier jaar op deze punten geen voorstel gedaan.

Mevrouw ÖZOGUL: Daarom hebben we nu deze moties ingediend. Wij hopen dat u die steunt.

De heer FRITZ: Daarom steunt u nu een motie van de PvdA, als ik het goed begrijp.

Mevrouw ÖZOGUL: Nee. Wij hebben een aantal moties ingediend. Hopelijk steunt u die.

De heer FRITZ: U bent een beetje laat, zo aan het eind van de periode.

Mevrouw ÖZOGUL: Waar de SP bang voor was, lijkt nu te gebeuren. Mensen worden weggestuurd met de boodschap dat ze het zelf maar moeten oplossen. Dit is nou de zelfredzaamheid en de eigen kracht waar dit college zo vol van is. Een ander, klein voorbeeld gaat over fraude. Als je maandelijks je informatieformulier te laat inlevert, kan dat reden zijn om minimaal 150 euro op je uitkering te korten. Dit is ter beoordeling aan de casemanager. Daarbij wordt ook duidelijk waarom Haarlemmers bang zijn om in de problemen te komen. “Deze veranderingen zijn opgelegd door landelijk beleid. Daar kunnen de meningen over verschillen”, aldus de ambtenaren. Is dit het humane en sociale

beleid dat wij in Haarlem wensen en waar maandag over gesproken werd? Is het het beleid waar de sociale partijen in de coalitie voor staan? Of is het inderdaad het liberale beleid waar de heer De Jong zo trots op was? De SP staat voor een sociaal en rechtvaardig beleid. Er komen nog meer veranderingen. Het hele bijstandsbeleid staat op de schop. Onder de noemer Kans en kracht wordt alles afgebroken waar Nederland in de afgelopen jaren voor stond. Weer lees ik vandaag in de krant dat de vijfhonderd rijkste Nederlanders in het afgelopen jaar samen 7 miljard euro rijker zijn geworden. De armste Nederlanders worden tegelijkertijd armer.

De heer SNOEK: U hebt er problemen mee dat mensen iedere maand gegevens insturen en dat zij in de problemen komen als zij dat niet tijdig doen. Het CDA heeft eens een motie ingediend die recidivisten op dit punt harder wilde straffen. Waarom? Omdat wij vinden dat uitkeringen moeten toekomen aan mensen die daar recht op hebben. Er wordt nog wel eens misbruik van uitkeringen gemaakt, zij het niet vaak. Dat heb ik ook gezien toen ik met de heer Aynan kon meelopen bij de afdeling Sociale Zaken. Is het niet nog socialer als we nog meer overhouden voor de mensen die het echt nodig hebben? Is het daarom niet soms goed om te controleren of het geld terecht komt daar waar wij willen dat het terecht komt, namelijk bij de mensen die het nodig hebben?

Mevrouw ÖZOGUL: Ik ben het met u eens. Daarom sprak ik ook over sociaal en rechtvaardig beleid. Fraudeurs moeten inderdaad worden aangepakt. Je kunt echter een formulier invullen en kwijtraken, of je krijgt geen briefje mee van de balie omdat je naar de brievenbus in de publiekshal moet. Als dat twee keer gebeurt en je raakt 150 euro kwijt, dan gaat dat ons te ver. Dat is waar ik op doel.

De PvdA-secretaris heeft een aantal veranderingen naar de Tweede Kamer gestuurd. De huishoudtoets waar de PvdA voor de landelijke verkiezingen samen met ons tegen gestreden heeft, wordt opnieuw ingevoerd als kostendelersnorm. 'Verschrikkelijk' noemde de PvdA dat toen. We zullen zien welke ellende deze maatregel brengt voor de Haarlammers. Onze motie Voorkom verdringing op de arbeidsmarkt heeft ook een grotere betekenis gekregen sinds het wetsvoorstel over een tegenprestatie bij bijstand gisteren door staatssecretaris Kleinsma naar de Tweede Kamer is gestuurd. Gemeenten worden voortaan verplicht om een tegenprestatie te vragen. Dit kan voor verdringing op de arbeidsmarkt zorgen. Wie kent niet het verhaal van de straatveger die ontslagen wordt, in de bijstand komt, en vervolgens zijn eigen baan terugkrijgt tegen bijstand? Dit is verdringing op de arbeidsmarkt. Dat is niet wenselijk en het is niet waar de SP voor staat. Ik wil nog een aantal moties noemen die wij mede indienen of steunen.

De heer FRITZ: Ik heb toch nog één vraag. Wat wil de SP eigenlijk doen om de werkgelegenheid aan te pakken? Ik hoor u namelijk op allerlei punten zeggen dat wat gebeurt schandalig is. Wat doet de SP om mensen in deze stad weer aan het werk te krijgen?

Mevrouw ÖZOGUL: In ieder geval moet er meer geld komen voor re-integratie en begeleiding. We hebben nu bezuinigd op sociale activering om de begroting sluitend te krijgen. Dat moet in ieder geval niet. Er moet geld zijn om mensen daadwerkelijk te begeleiden naar banen, vooral de jongeren.

De heer FRITZ: Dan denk ik dat u erg blij bent met dit college. Het heeft een enorme berg geld binnengehaald – ook Europees geld – voor juist dit punt.

Mevrouw ÖZOGUL: Klopt. Vorige week hebben we het onderzoek behandeld, waarin we zien dat de werkgelegenheid in Haarlem is gedaald ten opzichte van de afgelopen jaren.

De heer FRITZ: Op dat punt constateer ik weer dat de SP in de afgelopen vier jaar geen voorstellen heeft gedaan. Nul.

Mevrouw ÖZOGUL: Wat hebt u dan gedaan om dit aan te pakken?

De heer FRITZ: Wij hebben onder andere een wethouder die dat bedrag van

5,7 miljoen euro heeft binnengehaald om de jeugdwerkloosheid aan te pakken en mensen aan het werk te helpen. De SP zet daar niets tegenover.

De heer JONKERS: Dat klopt gewoon niet. Jammer genoeg heb ik even geen voorbeeld paraat, maar bij menig kadernota hebben wij moties en voorstellen ingediend om dit te verbeteren. Dat geldt zowel voor het minimabeleid als voor werkgelegenheid. Het is dus onjuist wat u zegt. Leest u de notulen maar na.

De heer FRITZ: Dan zou ik heel graag in de tweede termijn een aantal voorbeelden van moties willen horen.

De heer JONKERS: Dit is de tweede termijn. Ik nodig u uit om op BIS de notulen na te lezen. Daar staan al onze voorstellen in.

Mevrouw ÖZOGUL: Het is erg gemakkelijk om dit nu te zeggen. Wij hebben al die keren moties ondersteund en aangegeven dat werkloosheid en schooluitval beperkt moet worden.

De heer FRITZ: Precies. Als u met een goed voorstel komt, steunen wij het. Aan het eind van deze collegeperiode, bij wijze van evaluatie, komt u met het verhaal dat wij hierin inhumain zouden zijn. Ik vind dat grote woorden. Ik vind dat u dan voorstellen moet doen om daar wat aan te veranderen. Als u dat niet doet, moet u dat soort grote woorden niet gebruiken.

Mevrouw ÖZOGUL: Het is ook inhumain om mensen een hele maand te korten en de beslagvrije voet niet te respecteren, vooral als het gaat om mensen met kinderen.

De SP wil dat de hulp aan prostituees gecontinueerd wordt voor diegenen die willen uitstappen. Op dit moment zijn nog te weinig prostituees uitgestapt. Wij beseffen echter dat het erg moeilijk is om de doelgroep te bereiken. Daarom willen we dat het programma in ieder geval nog een jaar doorgaat. De motie Eten, onderdak en kleding hebben we mede ingediend omdat we vinden dat het een morele plicht is voor de gemeente om deze basis te bieden. Die moties van het CDA en de Actiepartij over BUUV zullen wij zeker steunen. Zoals eerder aangegeven, vinden wij de kosten per match niet duidelijk. Voor zover bekend hebben we het over kosten van 110 euro per match op dit moment. Voor de SP is dat te hoog en onacceptabel. Wij kunnen het de Haarlemmers niet uitleggen dat we zo hard bezuinigen in de thuiszorg, terwijl we per match ruim 100 euro betalen voor iemand die een keer de ramen komt lappen of boodschappen doet. Daar waar de Haarlemmer eigen kracht dient te hebben, wordt BUUV nog steeds gesubsidieerd. Voor de SP is het tijd om BUUV terug te geven aan het maatschappelijk middenveld. Ook BUUV moet de eigen kracht hebben om zelfstandig en zonder subsidies te kunnen draaien. Tenslotte vragen wij dat ook van de Haarlemmers.

Ik wil tot slot twee zaken noemen waarover we heel blij zijn. We willen het college en in het bijzonder de burgemeester hartelijk danken voor het coffeeshopbeleid. Dat geldt ook voor de huiswerkbegeleiding. Wij waren fel tegen de eigen bijdrage. Wij zijn blij dat ook de wethouder uiteindelijk inziet dat dit heel veel geld is en een verandering heeft doorgevoerd.

De VOORZITTER: Wat je voor 5 euro al niet binnenhaalt.

Mevrouw SIKKEMA: Ik vind dat een denigrerende opmerking. Voor sommige mensen is 5 euro namelijk heel veel geld.

De VOORZITTER: Daar hebt u helemaal gelijk in. Ik neem mijn opmerking onmiddellijk terug.

Mevrouw SIKKEMA: In de eerste termijn heb ik al aangegeven dat wij in deze coalitie een mooie balans hebben gevonden tussen de bezuinigingen enerzijds en inhoudelijke plannen en maatregelen anderzijds. Er zijn echter ook verschillen. Die heeft de oppositie vooral benadrukt: de ruzies en de irritaties die er waren. Mevrouw Van Zetten heeft heel helder gezegd dat er gehuild, maar ook heel veel gelachen is. Met name het CDA heeft wat gekoketteerd met het verstandshuwelijk tussen de oppositiepartijen. Wij dachten:

laten we eens iets leuks en liefs teruggeven. Daarom hebben we een pot met hartjes voor de oppositiepartijen. Die moeten jullie natuurlijk wel eerlijk delen. Nu denkt de heer De Jong dat hij ook een cadeautje krijgt. Ik heb inderdaad ook voor onze coalitiepartijen een cadeautje. Voor iedere oppositiepartij hebben we een cd gekocht. Voor de PvdA is dat een cd van Gerrit Vos; wie kent hem niet? De titel is Reiziger in hart en nieren. Mevrouw Langenacker heeft immers in haar betoog een mooie fietsreis door de stad beschreven. U citeerde bovendien een Nigeriaans spreekwoord dat duidt op naar buiten kijken. Deze cd is daarom voor u.

Voor D66 heb ik een cd van Dennie Christian. Nee, het is niet Hoeba hoeba hop, want dat zou meer iets voor het CDA zijn. Het heeft de titel Vergeet je dromen niet. D66 heeft dromen en idealen, maar ik vind dat u iets te veel de nadruk legt op de systemen. Deze is dus voor u.

Voor VVD hebben we een cd van Marianne Weber: Geluk is niet te koop. De VVD heeft in haar eerste termijn de nadruk gelegd op geld en efficiency. Dat is natuurlijk erg belangrijk. Zoals ik in mijn eerste termijn heb aangegeven, wil GroenLinks zich niet alleen richten op geld. Het gaat immers om de stad. Niet alles is in geld uit te drukken, en zeker geluk niet. Die boodschap willen we u blijven meegeven.

De heer DE JONG: Weet mevrouw Sikkema al wat een tram over de Gedempte Oudegracht gaat kosten?

Mevrouw SIKKEMA: Heel veel geld, maar die levert ook heel veel geluk op.

Ik ga dan nu in op de reacties van het college. Ik begin bij de burgemeester. Wij zijn blij dat het college de morele verplichting onderschrijft en zich verantwoordelijk voelt voor de zorg voor uitgeprocedeerde asielzoekers. U zegt dat u de lijn wilt voortzetten wat betreft de samenwerking met de partners die er nu zijn. Met onze motie vragen wij u echter om nog eens met de partners bij elkaar te gaan zitten om te kijken hoe u die zorgplicht nog beter vorm kunt geven. Dat lijkt ons zeer uitvoerbaar. Daarna kunnen we kijken wat het allemaal teweegbrengt. Wij willen deze motie daarom toch handhaven. U hebt ook aangegeven dat u bij de aanpak van overlast, met name in Schalkwijk, repressief optreedt. Ook wilt u de nadruk leggen op het bieden van perspectief aan mensen die vooruit willen. Zij moeten niet tegen dichte deuren aanlopen. Wij zijn erg blij dat u dat zegt. Dat is natuurlijk iets wat wij altijd hebben gezegd in dit debat. Hoe wilt u daar concreet vorm aan geven?

Mijn complimenten aan het college voor het oordeel 'goed' wat betreft het transitiearrangement voor de jeugdzorg. Het wordt als vernieuwend bestempeld en de continuïteit van zorg voor jongeren staat daarin centraal. Net als de SP en de PvdA zijn ook wij blij dat de 5 euro per uur voor de huiswerkbegeleiding van de baan is. Er werd wat smalend over gedaan, maar voor sommige mensen is het veel geld.

In de eerste termijn hebben we van andere partijen enkele uitspraken gehoord waar we nog even bij willenilstaan. Mevrouw Pippel zei dat het bij de transities in het sociale domein wat betreft zorg niet alleen gaat om een wettelijke plicht, maar dat het ook een kwestie van beschaving is. Dat onderschrijven wij. Ik hoop dat D66 zich niet alleen beperkt tot Haarlemmers, maar ook denkt aan uitgeprocedeerde asielzoekers.

De VVD heeft gezegd dat de stad zich moet blijven vernieuwen. Dat vindt GroenLinks ook. Vernieuwing en innovatie vinden op dit moment vooral plaats op het gebied van duurzaamheid. Voor GroenLinks is dat heel erg belangrijk. Wij willen dat we zuinig zijn op onze wereldbol, zodat we nog generaties lang kunnen genieten van de schoonheid daarvan. Het mooie is dat dat ook booming business is. Er is veel werk in te creëren. Dat moet de PvdA aanspreken. Er is geld mee te verdienen. Dat moet de VVD aanspreken. Ook heeft het goede gevolgen voor generaties na ons. Dat is het stokpaardje van het CDA. Het is ook niet voor niets dat oud-ministers van het CDA zich allemaal op duurzaamheid storten. Dat moet toch een teken zijn. Natuurlijk moeten we hierbij kijken

naar de initiatieven in de stad. Ik ben blij dat wethouder Cassee zei dat hij zal kijken hoe we de bureaucratie op dat vlak kunnen verminderen, zodat dit soort initiatieven wat beter van de grond kan komen.

Ik heb tot slot wat vragen aan het CDA. U dient een motie in om geld te genereren voor het Cultuurstimuleringsfonds. Ik heb daar twee vragen over. Hebt u ook bij de Toneelschuur, de Philharmonie en de Stadsschouwburg nagevraagd hoe zij hier tegenaan kijken? Is dit voor hen op te vangen? Waarom wilt u dit structureel inzetten, terwijl de korting op het Cultuurstimuleringsfonds maar voor één jaar geldt?

De heer SNOEK: Wij zijn voor structureel meer middelen in het Cultuurstimuleringsfonds. Zelfs al zou de korting wegvallen, dan nog zouden wij graag minder geld naar de grote podia zien gaan en meer naar de koren, de fanfares en de kleine clubs. Wij noemen dat de breedtecultuur. Dat voorstel is bij de behandeling van de cultuurnota ook al door de heer Visser gedaan: iets minder naar de top en iets meer naar de breedtecultuur. We hebben dit niet bij de genoemde partijen gecheckt. Het gaat om 1% van de totale subsidiepot van 7,8 miljoen euro. Er wordt hier wel eens met een grovere kaasschaaf gewerkt. In overleg met de heer Mooij zijn we nog op zoek naar een alternatieve dekking. Die hebt u al voorbij horen komen: de reserve voor het onderhoud van de cultuurpodia. Die was bedoeld voor verbouwingen en andere zaken die allang afgerond zijn. Als het de heer Mooij behaagt om ons die dekking te gunnen, zullen wij die morgen presenteren als alternatief voor de korting van 1%.

Mevrouw SIKKEMA: Het is maar 1%, maar de podia zijn natuurlijk al van alle kanten gekort. Ik vind het te gemakkelijk om het op die manier te presenteren. Wij zijn ook heel erg voor breed toegankelijke cultuur in de stad. Kunst en cultuur zijn twee heel belangrijke peilers voor onze stad. Ze moeten breed toegankelijk zijn. Wij gaan daar nog even goed naar kijken. Ik ben erg benieuwd naar het alternatief voor de begroting.

De heer VRUGT: Ik had een veel te lang verhaal voorbereid. Dat bent u van mij gewend. Ik ga dat inkorten. Het was gekoppeld aan een prachtig artikel uit de NRC: 'Rebellen staan op tegen de dolgedraaide wetenschap'. Het gaat over de manier waarop de wetenschap weer gezond gemaakt zou kunnen worden. Overal waar 'wetenschap' staat, kun je 'politiek' of 'politici' invullen. Dat is het aardige van het artikel. Wat las ik daar? Ik lees dan een citaat over de mate waarin wetenschap beter kan aansluiten bij de samenleving van de 21ste eeuw. "In ieder geval niet door de discussie te beperken tot Diederik Stapel en andere recente gevallen van wetenschapsfraude." Hier zouden we dan kunnen invullen "fraude door politici als Hooijmaijers en andere graaiers uit het politieke bedrijf". Ik vervolg het citaat: "Zij zijn slechts symptomen van een dolgedraaid systeem. Het moet veel verder gaan, fundamenteeler. Het systeem zelf verdient een grote revisie." Nu lezen we in het rapport van de Rekenkamercommissie over de arbeidsmarkt ook al het woord systeemcrisis. Daarom vond ik dit zo aardig. Eigenlijk kom je dit in alle sectoren van de samenleving tegen. Bij een systeemcrisis moet je het systeem veranderen. Daarin hebben we nog een lange weg te gaan. Toch nog een enkel citaatje uit dit artikel, over universiteiten die zijn verworden tot fabrieken: "[...] dat er in die fabrieken niet alleen een drang naar inzicht bestaat, maar dat er ook ambitie en ijdeluiterij is. Net als in de politiek en het bedrijfsleven lopen er grote ego's rond en worden er valse spelletjes gespeeld. Wat veel mensen vergeten, is dat de wetenschap ook gewoon een carrièresysteem is." En even verderop: "[...] een wereld waar dominante elites hun reputatie verdedigen en zich verzetten tegen de komst van nieuwe, dreigende denkbbeelden." Vervolgens schetst het artikel hoe we het vertrouwen in dat systeem kunnen terugbrengen. "In de 21ste eeuw zal de onderzoeker daaruit deels zijn legitimiteit moeten halen. Dat doet hij juist uit het contact met de samenleving. Contact met de moderne, mondige, goed opgeleide burger, die mee wil beslissen over de besteding van zijn belastinggeld. Betrek de maatschappij meer bij het identificeren van problemen die

wetenschap [c.q. politiek] moet oplossen.” Ook het kersverse rapport van de Rekenkamercommissie over de Wmo-voorzieningen laat dit naar de mening van de Actiepartij heel duidelijk zien. Allerhande loketjes en extra schakels tussen de mens en de overheid creëren versnippering. Daarin verzuipt de mens zelf. Bovendien komt de gemeente met verhoogde uitvoeringskosten te zitten. Of het nu gaat om BUUV of andere systemen, we lossen de crisis niet op met ideeën van bovenaf, maar door oplossingen van onderop. We wensen allen hier dan ook een schone takendiscussie, waarin het ontvangen belangrijker zou moeten zijn dan het zenden, zelfs al zitten we straks middenin verkiezingstijd.

Dan terug naar vandaag, hier in deze duale zaal. Als raad moet je kunnen uitgaan van juiste informatie, aangeleverd door het college. Dat geldt zeker bij de vaststelling van de begroting. De cijfertjes moeten dan natuurlijk kloppen. Het is al ingewikkeld genoeg om bij voorstellen tot wijziging met een deugdelijke dekking te komen. Het is terecht dat het dagelijks bestuur, bestaande uit deze zes wijze heren in het college, hier steeds op wijst. Als het echter het college zelf is dat met ondeugdelijke en onjuiste cijfers komt – zoals blijkt uit het antwoord op motie 7 over het Cultuurstimuleringsfonds – zet het daarmee niet alleen de raad, maar met name zichzelf buiten spel. Ik ben over deze kennelijk onjuiste voorstelling van cijfers in de reserves dan ook pijnlijk. U hoeft dan ook beslist niet te verwachten dat de Actiepartij op grond van deze goedkope misleiding door de zes heren ook maar één motie of amendement zal intrekken. U gaat eerst uw eigen huiswerking maar eens grondig overdoen en met reële overzichten over de financiële stand van zaken komen, voordat u ons nog langer de les komt lezen over welk voorstel dan ook vanuit de volksvertegenwoordigende raad als hoogste orgaan van deze stad. Om alleen al diezelfde principiële reden hoeft u van de Actiepartij zeker niet te verwachten dat ze deze begroting steunt. Ondanks voortdurende beloftes over het op orde komen van de bedrijfsvoering blijkt te elfder ure opnieuw een onjuiste voorstelling van de centjes te worden gepresenteerd. Ook uw antwoord op motie 15 van het CDA geeft aan dat u zelf niet eens gelooft in de uitkomsten van deze begroting, waarin u een bescheiden positief resultaat voorspiegelt. U geeft daarbij aan dat de juiste cijfers in de jaarstukken straks waarschijnlijk uitwijzen dat u niet realistisch begroot heeft. Uw bedrijfsvoering is gefundeerd op drijfzand. Wij zijn het narrenspel van dit college zat. Gaat u in het echte leven maar eens kijken of u wegkomt met dit soort gegoochel met gemeenschapsgeld. U hebt zichzelf ruimschoots gediskwalificeerd.

Dan nog een verrassing uit de hoge hoed. Mevrouw Sikkema had het over hulp aan vluchtelingen en ongedocumenteerden. Wij hopen de problematiek op te lossen met de partners in de stad. Zojuist heb ik van een van die partners in de stad – een bestuurslid van Vluchtelingenwerk – vernomen dat zij gisteren gehoord hebben dat de subsidie aan hen per 1 januari 2013 wordt stopgezet. Bij gebrek aan een gebruikelijk overzicht aan subsidies weet de raad hier niets van. Maandag vindt een gesprek met Vluchtelingenwerk plaats. De begroting is dan afgerond en wij hebben het nakijken. Ik zie mijzelf dus genooddaakt om morgenochtend een dekking te vinden van 100.000 euro en morgen met een amendement te komen. Ik ben zeer onaangenaam verrast door dit feitje.

Mevrouw SIKKEMA: Bij een verrassing uit de hoge hoed denk je meestal aan iets leuks. Dit is iets waar wij natuurlijk minder blij mee zijn. Ik zou wel graag willen horen wat het verhaal hierachter is.

De heer DE JONG: De VVD heeft bij monde van de heer Van Haga een aantal partijen gevraagd welke maatregelen zij voorstellen om de economie te stimuleren. Er kwam geen antwoord. De raad wist het niet. Gelukkig weet de VVD wel hoe wij de economie moeten stimuleren wanneer de markt wat imperfecties vertoont. Ik ga er in sneltreinvaart langs.

Mevrouw SIKKEMA: Volgens mij heb ik verschillende keren gezegd dat investeren in duurzaamheid veel werk oplevert.

De heer DE JONG: Laat dat er toevallig een zijn die op mijn lijstje staat.

Mevrouw SIKKEMA: Dan zijn we het op dat punt eens.

De heer DE JONG: Dat is echter mijn laatste puntje. Ik ga ze dus even in sneltreinvaart langs; net zo snel als de heer Nieuwenburg kan spreken.

De eerste is dat lage lasten tot een groter bestedingsvermogen van de Haarlemmers leiden, en dus tot verbetering van het economisch klimaat. Parkeren moet gemakkelijk en goedkoop zijn voor zowel auto's als fietsers. Ze moeten zich filevrij kunnen bewegen. Grote bedrijven als Fluor moeten behouden blijven voor Haarlem. Wat heeft Haarlemmermeer wel wat Haarlem niet heeft? Wat heeft Haarlemmermeer beter gedaan? Flexibiliteit bij bestemmingsplannen betekent dat het gemakkelijk moet zijn om kantoren te transformeren in woningen en winkels. Wij willen dat kansrijke projecten omarmd worden, zoals de zuidstrook van Schalkstad, Nieuwe Energie en het Slachthuis. De openingstijden op zondag moeten natuurlijk verder verruimd worden. Daar was de PvdA echter tegen. Wij willen geen auto's weren op plaatsen waar dat desastreus is voor de middenstand, zoals in de Cronjéstraat. Gelukkig heeft het college de gemaakte fout daarin recentelijk hersteld. Tot slot willen we nieuwe technologie faciliteren, zoals zonnepanelen, elektrische auto's, glasvezel en 3D-printing. Dit hoeft allemaal niet veel te kosten, want vele maatregelen kunnen gedaan worden door bijvoorbeeld regelgeving te versimpelen of out-of-the-box te denken. Om dan toch iemand te citeren uit het campagneteam van Bill Clinton: "It's the economy, stupid!"

Mevrouw SIKKEMA: Wat betreft duurzaamheid en minder regelgeving ben ik het absoluut met u eens. Daarover heb ik ook een vraag aan wethouder Cassee gesteld. Ik ben nog wel even benieuwd of de maatregel bij de Cronjéstraat daadwerkelijk leidt tot meer mensen die boodschappen gaan doen. Ik geloof er niks van. Daarnaast zijn er veel mensen die daar vanwege het fijnstof veel minder blij mee zijn.

De heer DE JONG: Toch willen we blijven luisteren naar de ondernemer, die ook belangen heeft.

Mevrouw SIKKEMA: Net als de burgers die er wonen.

De heer SNOEK: Toch weer die loze beloftes, zoals lagere lasten. De lasten zijn onder uw college opgelopen, verder dan afgesproken in het coalitieakkoord. Ze liggen daar 10% boven. U hebt erbij gestaan. Ik herinner me de kadernota waarin hiertoe besloten werd. U zei toen: "Dit kan niet anders; dit doen we." Wat betreft de lagere parkeergelden kwam u met geen enkel voorstel. U hebt alleen de parkeernota afgeschoten. U hebt niet eens een motie ingediend met een alternatief voor de verhoging van de parkeertarieven. Dat siert u niet. En wat hebt u gedaan om een bedrijf als Fluor hier te houden?

De heer DE JONG: U weet dat de ozb in 2013 gematigd is om niet boven het gemiddelde uit te komen. We hebben bij de kadernota een groot amendement aangenomen. Wij vinden niet dat wij de parkeertarieven hoeven te gebruiken als lapmiddel om de begroting sluitend te maken. Wat betreft Fluor gaat het erom dat je weet wat je beter had kunnen doen, of wat Haarlemmermeer beter heeft gedaan.

De heer SNOEK: Ik hoor wat u zegt en waar u voor staat, maar het zijn allemaal holle beloftes die u eerder hebt gedaan en die u in de afgelopen vier jaar niet bent nagekomen. Dat is ons bezwaar. U hebt ons ooit een goedkoper stadskantoor beloofd. Dat is er niet gekomen. U belooft ons lagere lasten. Die krijgen we niet. U belooft lagere parkeertarieven. U komt niet met een alternatief voor de stijging van de parkeertarieven.

De heer DE JONG: U begon zo vrolijk. We hebben precies gedaan wat in het coalitieakkoord stond. Ook dat is een belofte die we gedaan hebben.

De heer SCHRAMA: U noemt een aantal maatregelen. Ze zijn divers. Met een aantal maatregelen zijn we het eens en met andere niet. Dat geldt voor andere partijen waarschijnlijk ook. U geeft eigenlijk aan dat er in deze coalitie geen goed economisch beleid is geweest. Daarvoor bent u zelf verantwoordelijk geweest. Als u dat beleid had

gehad, met een aantal speerpunten, waren deze zaken aan de orde gekomen. Dat is echter niet gebeurd. Het ontbreken van economisch beleid is daar in feite debet aan. Bent u het daarmee eens?

De heer DE JONG: Dit is aan de orde gekomen bij de bespreking van het Rekenkamerrapport in de vorige week. We kijken daarin wat succesvol is geweest en wat niet. De VVD heeft daar deze week kritische vragen over gesteld. Wij komen nu met voorstellen over hoe het beter kan. Dat lijkt mij alleen maar goed.

Laat ik mij eens richten tot de overkant. Vandaag stond er een uitspraak in het Haarlems Dagblad van de nieuwe lijsttrekker van de PvdA. Dat was ouderwetse 'VVD-bashing'. Herkent mevrouw Langenacker ook die kwalificatie over de VVD na acht jaar intensief samenwerken? Overigens begrijpen wij best dat de heer Fritz zich als een nieuwe rode Robin Hood wil profileren. Als ik echt links zou zijn, zou ik echter gewoon SP stemmen. De heer FRITZ: Ik snap dat de SP daar enthousiast van wordt. Wat ik in de krant heb gezegd – het was maar één zinnetje – was volledig gebaseerd op uw eerste termijn. Daarin zei u dat wel bezuinigd kan worden in het sociale domein. U verweet andere partijen dat zij een hek zetten om het sociale domein. U zei: dat zou veel goedkoper moeten. Ik heb gezegd dat de PvdA ervoor kiest om niet op deze thema's te bezuinigen. Wij bezuinigen niet op werkgelegenheid en niet op het sociale domein. In ons verkiezingsprogramma zult u zien dat wij wel degelijk 10 miljoen euro bezuinigen. Het komt volgende week uit. Ik zou zeggen: lees het. We bezuinigen 10 miljoen euro, maar niet op deze terreinen.

De heer DE JONG: U hebt gewoon gezegd dat wij geld weghalen bij werklozen, mijnheer Fritz.

De heer FRITZ: Dat is wat u letterlijk in de eerste termijn hebt gezegd. U hebt gezegd dat er decentralisaties op de stad afkomen. Daarin gaat het onder andere over werkgelegenheid en participatie. U verweet ons dat wij er een hek omheen zetten. Wij gaan daar niet op bezuinigen. U zei: wij gaan er wel op bezuinigen. Dat is een keuze. Ik zou zeggen: ga daarvoor staan. De PvdA kiest daar niet voor. Wij bezuinigen niet op die dingen.

Mevrouw DE LEEUW: Ik heb goed naar het college geluisterd, maar de indruk blijft bestaan dat de begroting voor 2014 met kunst- en vliegwerk in elkaar is gezet. Ik besef dat er een aantal opgaven ligt, waaronder de personeelskosten en het halveren van de externe inhuur. Dit moet het hele jaar gemonitord worden, zodat het echt gehalveerd blijft. Dat geldt zeker als door beheersmaatregelen 1,1 miljoen euro bezuinigd moet worden. U geeft gelukkig wel aan dat de kwaliteit door middel van scholing op peil moet blijven.

Er zijn helaas veel bouwprojecten getemporiseerd. De gemeente Haarlem moet blijven zoeken naar creatieve mogelijkheden om bouwprojecten van de grond te krijgen. Er komen ook veel nieuwe taken op ons af, met minder middelen. Een voorbeeld is de decentralisatie van de jeugdzorg. Die moeten we efficiënt oppakken. Als we een steekje laten vallen, zijn de gevolgen namelijk groot.

Tot slot wil ik een compliment geven. Het doet de OPH veel goed dat de eigen bijdrage voor de huiswerkbegeleiding van de baan is. Het college heeft gelukkig net als de OPH ingezien dat deze 5 euro een groot struikelblok was voor de minima.

De heer SCHRAMA: Haarlem Plus wil in deze tweede termijn een gedeeltelijke terugblik geven op de afgelopen tijd. Wij zijn een nieuwe partij in de gemeenteraad. Wij streven ernaar een eigen geluid te laten horen. De vraag zou kunnen opkomen hoe wij de politieke arena in Haarlem hebben ervaren. Ik heb hier een paar gedachten over. Natuurlijk zijn ze subjectief; het zijn onze eigen gedachten over hoe wij de afgelopen jaren hebben ervaren. Wat is ons tegengevallen? Allereerst is dat de snelheid van handelen, of liever gezegd het gebrek daaraan. Ik denk dan aan de zoektocht naar een

nieuwe unilocatie, het gestalte geven aan een nieuwe badmintonhal, of het slopen van oude schoolgebouwen. Alles duurt lang; erg lang. Soms wordt dat verdedigd met de woorden dat het allemaal wel zorgvuldig moet gebeuren. De weerstand die deze zaken ondervinden, wordt er door landelijke bestuurders vaak niet kleiner op. Soms geldt zelfs het tegendeel.

Een tweede aspect dat opviel, waren de keuzes. Keuzes zijn te vaak onderhevig aan partijbelangen. Gevleugelde woorden zijn: “Het is een zeer sympathieke motie, maar helaas steunen we haar niet.” Of: “Een erg goed initiatiefvoorstel, maar het is staand beleid.” Of een motie wordt eerst weggestemd en later door een fractie zelf ingediend. De verklaring is dan dat sprake is van veranderend of voortschrijdend inzicht.

Een derde punt dat ons opvalt, is dat procedures veel belangrijker worden geacht dan feiten en handelingen. We moeten ons eens afvragen of dat wel juist is. De reden hiervoor is dat de stroperige politiek en de partijdoelstellingen van jaren her worden gevolgd.

Vernieuwingen zijn er meer op papier dan in de realiteit.

Verder is opmerkelijk dat een zeer groot deel van de raadsleden werkzaam is binnen de overheidssector, en dus gewend is geraakt aan de manier van werken binnen die overheid. Ze kijken nauwelijks meer kritisch naar de gevolgde werkwijze.

Wat is ons meegevallen? De relatie tussen de raadsleden onderling is erg positief. Vaak is de samenwerking prettig en opvallend gezien zijn er weinig muren tussen de partijen. Dat hadden wij echt anders ingeschat. Ook burgemeester en wethouders zijn vaak en gemakkelijk aanspreekbaar.

De VOORZITTER: Dat is mooi. Mevrouw Van Zetten gaat u daarom nu interromperen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik had al veel eerder willen interromperen, maar dat mocht niet van de voorzitter. Ik heb natuurlijk niet voor niets de oude Max Weber geciteerd met “politiek is eindeloos boren in keihard hout”. U kent ook uw literatuur. Dit is al in 1919 geschreven. Het kan u als nieuwkomer in de politiek dus niet verbazen dat het allemaal zo traag en onhandig gaat. Die kritiek vind ik dus een beetje flauw. U als intellectueel moet dat toch weten.

De heer SCHRAMA: “The answer, my friend, is blowing in the wind.” De bereidheid van burgers om mee te denken is een stuk groter dan wij hadden verwacht. Dat mag ook wel eens gezegd worden.

Welke zaak heeft Haarlem Plus in de afgelopen jaren tot stand gebracht? Allereerst hebben we geprobeerd een andere kijk op financiën te geven, afwijkend van gevestigde overheidspaden. We gaven andere inzichten in kosten en doorkijkjes naar ICT-zaken, dit alles gericht op de burger. Hij moet alles immers opbrengen. Wij kunnen wel van alles bedenken, maar het moet wel betaald worden en blijven.

Ook zijn we blij met de duw in de goede richting die we gegeven hebben aan de Duinwijkshal. De trein die door CDA en PvdA werd getrokken, kreeg zo weer een impuls. We hebben de starterslening voor personen ouder dan 35 mogelijk gemaakt.

Vandaag dienden we een motie in om dit weer op de kaart te zetten. Die is door het college ruimhartig ondersteund met een aanbod dat veel genereuzer is dan ik had durven dromen. Dat is een voortreffelijke zaak.

Ook is de parkeerschijf naast de digitale schijf mogelijk gebleven. Verder was er het zeer uitgebreide initiatiefvoorstel over innovatieve zorg. Het kreeg weliswaar veel waardering, maar wegens al bestaand beleid wordt het nog niet opgepakt. In dat kader komen we met aanvullende voorstellen en plannen, ook over hoe andere gemeenten al wel pilots met een aantal van deze dingen gaan doen. U zult daarvan misschien leren hoe het anders kan.

Ook het initiatiefvoorstel om jongeren en andere groepen burgers gelegenheid te geven in niet permanent gebruikte sportcomplexen te sporten en gebruik te maken van leegstaande gebouwen was een initiatiefvoorstel. Ook daarvan werd gezegd dat het bestaand beleid was. We zijn blij met recente initiatieven van Kinheim en het Sterrencollege om hier iets

aan te doen. We houden het college aan de toezegging dat dit past binnen het beleid. We vragen niet om woorden, maar om daden.

Kunst en cultuur zijn voor burgers broodnodig, net als de economie. Initiatieven moeten niet beperkt blijven tot het behouden van wat er nu is, om daarnaast met een schaaft op kosten te bezuinigen. Nieuwe initiatieven dienen juist gesteund te worden. Datzelfde vinden wij van BUUV. Je moet het niet weggooien voor het volwassen is geworden. Ga er zorgvuldig mee om en bezuinig niet te vroeg.

Een push is nodig bij een heleboel dingen. De gemeente moet daarin het voortouw nemen. Er wordt nog steeds veel te veel stilgestaan bij de crisis en het feit dat het zo slecht gaat. Het is tijd voor het besef dat de bomen niet tot de hemel groeien, maar dat zij wel genoeg groen geven, als je dat maar wilt zien. Wij zouden u willen vragen om in de komende tijd over te gaan van een doemscenario op een doenscenario.

De heer VAN DE MANAKKER: U begon uw tweede blokje met dat wat Haarlem Plus in de afgelopen periode allemaal bereikt heeft. Ik weet niet of ik in de afgelopen drie jaar heb zitten slapen, maar die opgesomde feiten zijn niet alleen afkomstig van Haarlem Plus, hoor.

De heer SCHRAMA: Uiteraard zijn wij niet alleen. We maken gebruik van onze collega's. Ik heb ook gezegd dat de samenwerking met collega's heel goed is. Natuurlijk heb je voor dingen collega's nodig. Dat is ook prima. Ik heb nooit beweerd dat ik het allemaal alleen heb gedaan.

De heer VAN DE MANAKKER: U sprak over wat Haarlem Plus bereikt heeft.

De heer SCHRAMA: We hebben eraan kunnen bijdragen dat die dingen gebeurden en daar ben ik blij mee.

De heer REESKAMP: In mijn eerste termijn stond ik vooral stil bij de enorme vaste schuld die Haarlem om de nek hangt, en bij de wenselijkheid en de noodzaak om deze in de komende decennia tot de helft van de huidige omvang terug te brengen. Daarmee brengen we ook de huidige rente van ruim 18 miljoen euro jaarlijks terug naar ongeveer 8 miljoen euro. Waar het uiteindelijk om gaat, is Haarlem en de Haarlemmers zelf. Dat is nu precies het punt. Het is best mogelijk dat we het nog redden om de volgende vier of zelfs acht jaar te blijven zorgen voor het onderhoud van onze stad, voor het laag houden van de lokale lasten, het verschaffen van een noodzakelijk vangnet voor degenen die dat nodig hebben, maar daarna houdt het op. Mijn vorige partij, D66, hanteerde wat dat betreft een mooi begrip tegenover het eendimensionele 'solidair', namelijk 'duurzame solidariteit'. Je bent dan solidair tegenover de volgende generatie Haarlemmers. Ik vind dat nog steeds een prima meetlat waarlangs we alle beleid en beslissingen in de komende decennia op hun merites kunnen beoordelen.

Eerder benadrukte ik de financiële problematiek van de stad. Het vervelende is namelijk dat het streven naar duurzame solidariteit bedreigd wordt door het gegeven dat we nu al een kwart van het door ons te beïnvloeden budget jaarlijks aan rente kwijt zijn. Bij de kadernota van dit jaar stelde ik al dat alle ozb eigenlijk meteen naar de BNG gaat. Als de toekomstige coalitiepartijen, het bestuur en de ambtelijke organisatie niet alles op alles zetten om de vaste schuld flink af te bouwen, kunt u straks in verkiezingstijd wel allemaal roepen dat de lasten niet zullen stijgen, dat we solidair zijn met de mensen in de stad, of dat we de klimaatagenda prioriteit geven, maar dan zijn dergelijke fraaie verkiezingsbeloftes niet meer dan leugentjes op de korte termijn. Je kunt van alles van de begroting vinden, maar in samenhang met het takenpakket van 10 miljoen euro ligt er in ieder geval een begroting die een flinke stap in de volgende periode richting het afbouwen van de vaste schuld niet in de weg staat. Ik zal er morgen dan ook mee instemmen. In Haarlem zijn we zo slecht nog niet in het opstellen van beleid of van begrotingen. Onze zwakke plek is nu al jarenlang een gebrekkige uitvoering van dat beleid. Laten we hopen dat de trend van het afgelopen jaar doorzet, dat onze organisatie

zich gedisciplineerd aan de begroting houdt en dat er zich in de volgende jaren geen onvoorziene tegenvallers vanuit het Rijk voordoen.

Tot slot wil ik alle coalitieleiders een compliment geven voor het feit dat, ondanks flink wat aanvaringen over en weer, u allen door hard werken de boel bij elkaar hebt gehouden. Ik zie dat echt als een verdienste van de coalitiepartners en – hoewel ik dat verder niet kan onderbouwen – net iets minder als verdienste van het college, dat zich naar de raad toe nogal eens leek te beroepen op de ‘ieder voor zich’-filosofie. Wellicht heb ik dat echter verkeerd.

In de vier weken die ik in maart 2010 aan de formatie van deze coalitie heb mogen bouwen, zag ik bij alle onderhandelaars een gedeeld verantwoordelijkheidsgevoel. Het werken met vier partijen, zeker als dat wat betreft de vereiste meerderheid niet strikt noodzakelijk is, brengt namelijk grote politieke risico's mee. Anderzijds is breed draagvlak gewenst in moeilijke tijden met pijnlijke beslissingen. Ondanks het feit dat de bezuinigingstaakstelling in de afgelopen vier jaar nog eens dubbel zo zwaar bleek, bent u die verantwoordelijkheid al die tijd niet uit de weg gegaan. Dat is iets waar u trots op mag zijn, vind ik. Dank voor uw aandacht.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering tot morgen, 17.00 uur.

Sluiting om 21.45 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van ... (in te vullen door de griffie)

Griffier

Voorzitter